

Fotograaf Kristin Kaur

Foto lumesajus Katariina alleest on tehtud 5. detsembri hilisõhtul kell 23.30. Foto autor on 23-aastane võrulanna Kristin Kaur. „Sel õhtul lõpetasin piltide töötlemise, vaatasin aknast välja, kust avanes tõeliselt kaunis vaatepilt. Kohale oli jõudnud mõnus talveilm ja sadas laia

lund. Mõtlesin tükk aega, kas ikka viitsin öue minna, auto lume alt välja kaevata ja pildistada. Mul oli olnud väga tõine nädalavahetus. Nüüd järele mõeldes oli see õige otsus. Olen saanud foto kohta väga palju positiivset tagasisidet,” kirjeldas autor foto sünnilugu.

Kristini igapäevatöös ongi fotograafia, millega ta alustas 2010. aastal. Oskused on tulnud läbi kogemuste, pideva fotomaailma jälgimise ja erialase kirjanduse. Täna teeb Kristin Kaur nii öue- kui ka stuudiosessioone, teda kutsutakse pildistama sünnipäevadele ja pulmadesse.

Võru linnavalitsus kutsub kõiki üles jagama meiega oma ilusaid hetki, mille olete jäädvustanud Võru linnast. Fotosid ootame e-posti aadressile marianne.mett@voru.ee.

Anna oma hääl konkursil „Võro liina tego 2017”

Võru linnavalitsus kuulutab taas välja konkursi lõppeva aasta kõige silmapaistvama teo ja tublide tegijate väljaselgitamiseks. Selleks ootame Sinu ettepanekuid ja arvamusi.

Täida juuresolev kupong ja postita see hiljemalt 27. jaanuaril 2018 (postimaks on tasutud ning marke kupongile lisama ei pea). Kupongile kirjuta, mis on Sinu arvates kõige silmapaistvam tegu Võrus aastal 2017. Hääletada saab ka Võru linna veebilehel www.voru.ee.

Samuti ootame põhjendatud ettepanekuid, kes võiksid olla kandidaadid tiitlitele: aasta kultuuri- ja haridusasutus, aasta ettevõtte, aasta ettevõtja, aasta mittetulundusühing, aasta uus tulija, aasta kultuuritegelane, aasta sporditegelane, aasta tervishoiu- ja sotsiaaltöötaja, aasta noor ja aasta heategija. Märka ja tunnusta tublisid tegijaid enda ümber!

Ettepanekud koos põhjenduste ja iseloomustustega palume saata e-posti aadressil marianne.mett@voru.ee. Kindlasti pane kirja ka oma nimi ja kontaktandmed, sest kõigi kupongisaatjate vahel loositakse välja linnavalitsuse meeneid.

„Võro liina tego 2017” kuulutatakse välja 23. veebruaril, Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamisel kultuurimajas Kannel.

Marianne Mett,
avalike suhete spetsialist

“Võro liina tego 2017”

Info: marianne.mett@voru.ee või tel 785 0948

- Uus betoonist skatepark
- Lasteaia Sõleke rekonstrueerimine
- Linna läbiva jalg- ja jalgrattateede ehitus
- Uus Nõõrimaa Toidukeskus
- Räpina mnt, Vilja tn ja Pika tn ringristmiku ehitus
- Katariina kiriku torni ja esifassaadi remont
- Eesti suurim lastefestival Võrus

Muu (ka erinevate tiitlite nominendid)

.....
.....
.....
.....

Kontaktandmed:

Ees- ja perekonnanimi.....
Aadress ja telefon.....

SAAJA
TASUB

POSTI-
KULU

Luba nr 1559

MAKSTUD VASTUS
EESTI

Võru Linnavalitsus
Jüri tn 11
65 620 VÕRU

Võro liina tego 2017

Detsember – tagasivaatamise ja uute ideede küpsemise aeg

2017. aasta viimane kuu on jõudmas lõpule. Detsember on kokkuvõtete tegemise aeg. Vaatame koos tagasi möödunudle ja seame sihte edaspidiseks.

2017 oli Võru linnale igati hea ja tegus aasta. Nagu käesolevast lehest lugeda saab, on sel aastal eriti raske valida „Võro liina tego“, kuna konkursile esitatud teod on kõik võrdselt esiletõstmist väärt. Mitmed nominendid teeb eriliseks linnakodanike (eriti noorte ja eakate) omaalgatus ja vabatahtlik töö. Müts maha ka ettevõtjate ees, kes on teinud Võru linna olulisi investeeringuid ja loonud uusi töökohti. Olgugi, et oma tegemistes sõltume väga palju riigi poliitikast, on linn lõppkokkuvõttes ikkagi meie, kõigi linnakodanike võimekuste ja panustamiste summa. Hea meel on tõdeda, et see kogutulemus pole kuidagi häbenemist väärt. Vastupidi – 2017. aasta tegemised näitavad meid tegusa ja edasipüüdliku linnana. Selle eest suur tänu teile kõigile!

Aasta lõpp on uute mõtete ja ideede küpsemise aeg. Me ei tohi jätta seisma ja oma edu nautima, vaid peame andma Võru arengule sisse sellise hoo, et ka järgmise aasta lõpus oleks põhjust rahuloluks. Usun Võru edusse, mille aluseks on meie kõigi ühine panus. Seetõttu kutsum teid kõiki üles – kui elate ja toimetate Võru linnas, siis kandke hoolt ka selle eest, et oleksite selle linna ametlikud kodanikud ehk et rahvastikuregistris oleks teie elukohaks Võru linn. Linna sissetulek sõltub ju otseselt siin elavate kodanike arvust. Saame pakkuda täpselt nii häid avalikke teenuseid (teid, lasteaedu, koole, õpetajate palku jne) kui suur on meie rahakott. Hingele teevad veidi haiget nn valimisturistid, kes registreerisid ennast linnaelanikuks kas valimistel kandideerimiseks või kellegi poolt hääletamiseks ja on tänaseks juba taas lahkunud või kohe-kohe lahkumas. Linna tulubaas (tulumaks ja riigi tasandusfond) sõltub linnakodanike arvust 1. jaanuari seisuga. Seega, kui vähegi võimalik, palun registreeruge Võru linna kodanikuks veel detsembrikuu jooksul. Võru võidab sellest!

Detsember on ka advendiaeg – jõuluootuse aeg. Päike käib eriti madalalt ja loodus on tardunud puhkuseks. Tegelikult on see ka kõige sobivam aeg puhkuseks ja uue energia kogumiseks. Seetõttu ei soovitaks kellelgi minna kaasa meeletojuv jõuluringituste ralliga, vaid panustada rohkem märkamisele, koosolemisele ja omavahelisele suhtlemisele. Oleme õnnelik linn, kuna lisaks kaunile jõulupuule on meil ka armas ja hoolivust külvav helkuripuu ning eraldi jõulupuud kodu otsivate loomade aitamiseks. Aitäh kõigile armsatele ja hoolivatele inimestele meie linnas, kes mõtlevad nõrgemate ja abivajajate peale ning panustavad heategevusse, muutes sellega jõulud meile kõigile eriliseks ja meeldejäävaks!

Kallid kaaslinlased!
Soovin teile rahulikku jõuluaega ja ikka püsti-päi ning optimistlikult uude aastasse!

*Anti Allas,
linnapea*

VÕRU LINNA LEHT

Toimetuse ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressil ulis.guth@voru.ee

Väljaandja:

Võru Linnavalitsus
Jüri tn 11, 65620 Võru
Toimetaja: Uulis Guth
Tel: 512 0787
Teostaja: OÜ Meedium

Ajalehe järgmine number ilmub 25. jaanuaril.

ÜLESKUTSE

Linna kasvamine ja hea käekäik on meie kõigi kätes

Võru linnavalitsus paneb kõigile südamele: registreerige end veel enne aasta lõppu Võru linna elanikuks. Oluline on korrastada oma elukohtaandmed just enne uut aastat, sest 1. jaanuari seis on aluseks linna peamise tuluallika ehk üksikisiku tulumaksu laekumisele.

Paraku ei mõelda iga päev sellele, et omavalitsus pakub inimesele nendelt laekunud maksude eest vastu erinevaid teenuseid ja toetusi. Küll aga kasutame omavalitsuse teid ja tänavaid ning paneme lapsi kohalikku kooli või lasteaeda. Linn maakonnakeskuseks pakub teenuseid väga paljudele inimestele, paraku ei kaasne sellega lisarahastust. Peame hakkama saama nende vahenditega, mille saame ametlikult linnas elavatelt inimestelt. Seetõttu on moraalne olla selle omavalitsuse kodanik, mille hüvesid igapäevaselt kasutatakse. Inimesed, kes kasutavad linna poolt pakutavaid teenuseid, ent pole ametlikult siia sisse kirjutatud, tarbivad neid nende kulul, kes omavad sissekirjutust ja kelle maksude eest teenuseid osutatakse.

Sissekirjutusele hakatakse ilmselt mõtlema alles siis, kui selle järele tekib konkreetne vajadus – näiteks lapse sünd, lasteaia- või koolikoha määramise aeg (eelisjärjekorras koha saamisel on Võru linna lapsed) või mõne muu toetuse vajadus. Täpne ülevaade oma elanike arvust ja vanustest võimaldab aga linnal paremini planeerida kogu elukorraldust.

Iga elaniku pealt laekunud üksikisiku tulumaks on oluline osa eelarvest, mille eest saame võimaldada lastele head alg-, üld- ja huviharidust, toetada sotsiaalabi vajavaid kodanikke, hoida korras linna teed, valgustada ja puhastada tänavad, korrastada koole ja lasteaedu. Võru linna jaoks on oluline iga inimene, sest elanike arvust sõltub ka teine eelarve tulupool.

Võrus on nii mõnus elada, et isegi eksotilised loomad kolivad siia. See kaelkirjak on end sisse seadnud Nõõrimaa Toidukeskuse ees.

oluline komponent ehk tasandusfond. Mida rohkem inimesi, seda suurem see on. Mida rohkem raha, seda rohkem ja paremaid teenuseid saab linn pakkuda ning näiteks ka lasteaiaõpetajatele paremat palka maksta.

Kokkuvõtvalt annab suurem tulubaas paremad võimalused väärtuslikuma elukeskkonna loomiseks ning igaühe panus on Võru linna arenguks oluline – see annab ilusamaid ja

positiivsemaid väljavaateid ka tulevikuks. Rohkem elanikke tähendab loomulikult paremat rahalist võimekust s.t paremat elukorraldust ja -keskkonda.

Kui elad Võrus, aga pole Võru linna oma elukohaks vormistanud, siis tule nüüd ja registreeri ennast linna elanikuks! Aita kaasa Võrumaa keskuse arengule! Kutsume Sind ja Sinu pere Võru linna elanikuks! Linna hea käekäik eeldab kõigi panust ja soovi koos tegutseda.

Võru linna elanikuks registreerimine on lihtne

Elanikuks registreerimiseks on vaja täita elukohateate blankett, mis on kättesaadav linna kodulehelt www.voru.ee/asjaajamisjuhised-ja-blanketid (Elukohateade), ning tuua see linnavalitsuse infosaali.

Elukohateate blanketid on saadaval ka linnavalitsuse infosaalis ja täita saab selle kohapeal koos ametniku abiga. Kaasa on vaja võtta isikut tõendav dokument. Võru linnavalitsus asub aadressil Jüri 11, elanikeregister on toas nr 8, vastuvõtuajad on E–N kell 10–12 ja 15–17, R kell 10–12. ID-kaardi ja kaardilugeja olemasolul on elukohateate vormi võimalik täita ka riigiportaalis www.eesti.ee.

Väljakirjutust endisest elukohast pole vaja teha. Elukohateate võite saata ka postiga. Kui esitate selle posti teel, siis lisage koopia oma isikut tõendava dokumendi isikuandmetega leheküljest. Perekonnaliikmed võivad esitada ühiselukohateate.

Kui muudetakse alaealise elukohta ja mõlemal vanemal on lapse hooldusõigus, on vajalik teise vanema kirjalikku nõusolekut (vaatamata vanemate elukohast).

Kui esitaja ei ole omanik, siis tuleb elukohateatele võtta ruumi omaniku allkiri nimetatud elukoha andmete kandmiseks rahvastikuregistrisse. Kehtiva üürilepingu olemasolul ei ole vaja omaniku nõusolekut, lepingust tehakse linnavalitsuses koopia ja see on sissekirjutamisel piisavaks õiguslikuks aluseks.

Täpsem info telefonil 785 0914 (Sirje Randver, registripidaja).

Võru linna elanike arv aastatel 2013–2017 (seisuga 31. detsember)

2013	13 169
2014	12 919
2015	12 628
2016	12 367
2017 (01.12 seisuga)	12 279

MÕTISKLUS

Jõulude kristlik sõnum: usalduse võitmine

*Hele Kulp,
Seitsmenda Päeva Adventistide
Võru Koguduse pastor*

Piibli suures jutustuses on usalduse teema võtmetähtsusega. Maailma luues usaldab Jumal selle tervikuna inimese hoolde ja kasutada, jättes siiski paradisiiaia keskele ühe puu, millest on keelatud süüa, sest selle tagajärjeks on surm. Inimene eeldab, et Jumal on seda keelates varjanud tema eest midagi head, ning puu viljast süües näitab ta oma usaldamatust Jumala suhtes. Järgneb karistuse kartus ja süvenev usaldamatus. Inimene püüab Jumalat vältides põgeneda. Psühholoogid ütlevad, et kui

suhtes ei ole usaldust, siis ei ole ka tegelikku suhet. Seega pole imestada, et paljude inimeste jaoks ei olegi Jumalat olemas.

Hoolimata sellest, et inimene on pidevalt püüdnud Jumalat vältida ja välistada, on olnud Jumal see, kes on talle järele hiiudnud, teda kutsunud ja püüdnud temaga ühendust võtta. Juba Eedeni aias hüüdis Jumal Aadamat, öeldes: „Kus sa oled?“ Ajastute vältel rääkis Jumal mitmel viisil ja palju kordi prohvetite kaudu. Nendest sõnumitest sai kokku Piibel. Kui aeg täis sai, sündis Jumal inimeseks Naatsareti Jeesuse isikus, et tulla isiklikult ja ilmutada oma head tahet ja armastust inimkonna suhtes.

Selleks, et võita inimeste usaldust, oli Jumal inimeste

suhtes uskumatult usaldav. Ta sai nii abituks kui üks väike beebi sai abitu olla – sõltuvaks teda ümbritsevate inimeste hooldest, nende söömis- ja magamisharjumustest, kõnepruugist, igapäevamuredest ja -rõõmudest, isegi ilmastikuoludest ja poliitilistest tõmbetultest.

Jumala sündimine inimlapseks, tema üleskasvamine inimlapsena ning inimesena elamine oli inimeste usalduse võitmise seisukohalt ääretult oluline. Piibel kinnitab: tänu sellele võime me olla täiesti kindlad, et Jumal meid mõistab. Tänu sellele võime me Jumalat usaldada ja temaga suhte taastada.

Soovin rõõmsaid ja usalduslikke jõulupühi!

HEAKORD

Talvisest heakorrast Võru linnaruumis

Taas on kätte jõudnud talvised heakorraga seotud mured – lumi, jää, jääpurikad. Ehitusseadustikuga on neile kinnistuomanikele, kelle kinnistu kõrval asub kõnnitee, pandud kohustus seda hool-dada. Võru linnas kehtivas heakorraeskirjas on täpsustatud, mida selle kohustuse all talveperioodil mõeldakse:

- Kinnistuomanikul tuleb igapäevaselt korraldada kõnniteelt lume koristamine ja libeduse tõrjumine ja need tööd peavad olema tehtud hiljemalt hommikul kell 7, pühapäeva hommikul kell 9.
- Lisaks tuleb kinnistuomanikul eemaldada katuselt, räästast või muudest kohtadest varisemisohklik lumi ja jääpurikad ohutul viisil ning vajadusel tähistada ohtlik ala ohutuslindiga.

Võru linna kinnistuomanikud on oma kaaslinlaste suhtes hoolivad ja suurem enamus neist koristab ise või on kellegi abiga korral-danud oma kinnistu kõrval olevate kõnniteede koristamise. Häid näiteid eeskujulikult hooldatud kinnitustest on väga palju. Samas on Võru linnas ka kinnistuomanikke, kes ei ela kohapeal või kes mõnel muul põhjusel ei ole korraldanud kõnnitee hoolda-mist. Ja kindlasti on kinnistuomanikke, kellel on ükskõik, kuidas jalakäija lumes või libedal kõnniteel toime tuleb. Viimasel juhul on Võru linnavalitsusel ohuolukorra ilmnemisel (libedus, suured jääpurikad, ratastoolile läbimatu lumekiht jne) võimalik rakendada korrakaitseadusest tulenevaid meetmeid nagu näiteks sundhool-damine, mille kinnistuomanik kinni peab maksma.

Võimalik lahendus: ühise hooldamise korraldamine
Ühe mõttena pakub linnavalitsus välja võimaluse kaaluda ühel tänaval või tänavalõigul kõnniteede hooldamise ühist korralda-mist. Kinnistuomanikud lepiksid omavahel kokku ja palkaksid ühiselt teenusepakkuja, kes tagab tänava/tänavaosa koristamise. Võru linnavalitsuse käest võiks sellisel juhul abi küsida näiteks ühise hanke korraldamiseks.

Hooldamata kõnniteede osas kutsume kõiki üles sellest lin-navalitsusele teada andma e-posti aadressil info@voru.ee, tiina.randjarv@voru.ee või Võru linna kodulehel rakenduse „Teavita probleemist” abil (<http://www.voru.ee/teavita-probleemist>).

Tiina Randjärv, keskkonna- ja järelevalve spetsialist

Alati korras kõnnitee F. R. Kreutzwaldi 17 kinnistu kõrval.

KOMMENTAAR

Toomas Sarapuu, abilinnapea

Linnamajanduse ala abilinnapeana suhtun linna heakorda juba oma ametijuhendi järgi täie tõsidusega. Lumest koristamata ja jäätör-jeta kõnniteede teema on aga ka isiklikult hell teema. Kindlasti on nii mõnigi linnaelanik või mõni teie tuttav hooldamata kõnnitee lõigul libeduse tõttu maha prantsatanud. Heal juhul pääsenud pelgalt ehmatusega, ent iga talv toob endaga paraku kaasa nii mõnegi luumurru. Võru linnas on väga palju eakaid inimesi, kelle puhul näiteks vaagnaluu murd võib tähendada, et nad enam kunagi omal jalal ei liigu. Minu vanaema oli kahjuks üks nendest, kes pärast libedal tänaval jala murdmist enam haiglast ei lahkunud. Panen kõigile korteriühistutele ja majaomanikele südamele, et nähtaks suuremat pilti ja võimalikke tagajärgi. Üks hommik hooletust võib endaga kaasa tuua väga kurbi tagajärgi.

Õnneks on Võru linna heakorras eelmiste aastatega võrreldes kindlasti märgata paranemise märke. Avaldan siirast kiitust kõikidele tragidele päkapikkudele, kes hommikul enne kukke ja koitu meie ohutusse teekonda oma une arvelt panustavad!

TASUB TEADA

Perekonnaseisutoimingud jäävad uuest aastast linnavalitsuse kanda

- Alates 1. jaanuarist 2018 antakse maavalitsuste perekonnaseisutoimingud üle maakonnakes-kuste omavalitsusüksustele. Seega on uuest aas-tast Võru linnavalitsuse ülesanneteks:
- sünni registreerimine,
 - surma registreerimine,
 - abielu registreerimine,
 - koostöö vaimulikega abielu registreerimisel,
 - lahutuse registreerimine,
 - soo muutmine,
 - isikukoodi andmine andmekogusse kandmiseks,
 - isaduse omaksvõtt,
 - tõendi väljastamine (sh abieluvõimetõend),

- andmete sisestamine rahvastikuregistrisse kohtulahendilt, Eesti ja välisriigi perekonnaseisudokumendilt,
- andmete väljastamine rahvastikuregistrist õigustatud huvi korral,
- rahvastikuregistri andmete parandamine ja muutmine.

Palun alates 1. jaanuarist 2018 pöörduda nime-tatud küsimustes linnavalitsuse infosaali (Jüri tn 11, Võru, tel 785 0945).

Ülle Müürsepp, linnasekretär

Mida tohib omanik hoone heaks teha Muinsuskaitseametiga kooskõlastamata?

Sageli on muinsuskaitsealal hoonet omavatel kodanikel hirm, et ilma Muinsuskaitseameti loata ei tohi oma maja juures midagi teha. Ja asjaajamist pelgav omanik igaks juhuks ei teegi midagi. Ilma hoolitseva peremehe kätt tundmata hoone seisukord aga järjest halveneb. Kõige esmasemad remonttööd ja hooldus on aga iga maja säilimisel üliolulised ning neid võib ja lausa peab omanik jooksvalt tegema. Oluline on silmas pidada, et remontimisel ei ole lubatud kasutada algupä-rasest erinevaid või algupäraseid matkivaid ehitusmaterjale, samuti ei ole lubatud muuta mälestise ilmet. Muinsuskaitseameti kodulehel <https://www.muinsuskaitseamet.ee/et/remonttööd> on üleval nimekiri töödest, mida võib oma valduses oleva hoone juures teha ilma Muinsuskaitseametit teavitamata. Näiteks võib avariiolekorras katuse lappida ajutise kattega, vahetada katuse harjalaudu ja -plekki, aknaid kittida linaõlikitiga ning välja vahetada katkisi aknaklaase. Kahtluse korral võib alati kohalikult Muinsuskaitseameti inspektorilt vajaliku töö kohta täpsemalt üle küsida, kas see vajab kooskõlastust ja luba.

Mirja Ots, Muinsuskaitseameti Võrumaa vaneminspektor

Huvitegevuse toetusest Võrus

10. jaanuar 2018 on järjekordne taotluste esita-mise tähtaeg huvikooli õppemaksust vabastami-seks. Sellega seotud üksikasju selgitavad Võru linnavalitsuse spetsialistid.

Anita Kikas, haridusspetsialist
Huvitegevuse toetus on uus toetuseliik, mis li-sandus „Sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise korda“ 2017. aasta sügisel. 2017/18 õppeaastal on huvitegevuse toetust võimalik taotleda kolm korda õppeaastas. Septembrist detsembrini va-bastati huvikooli ühe huviringi õppemaksu maksmisest 26 Võru linna last vanuses 7–19 aas-tat. Kui laps osaleb mitmes erinevas huviringis, saab lapsevanem ise valida, millisest huviringist vabastust ta taotleb, kuid õppimist huvikooli et-tevalmistus- ja lisa-aastaklassis ei toetata. Taotlusi huvikooli õppemaksust vabastamiseks märtsist maini ootame 10. märtsiks 2018.

Eve Tšegurov, sotsiaaltööspsialist
Huvitegevuse toetus on peredele, kelle sissetulek on väiksem kui 1,5-kordne toimetulekupiir. Toe-tuse taotlemiseks esitab lapsevanem Võru linnavalitsuse sotsiaaltööosakonda taotluse, millele on li-satud eelneva kuu eluruumi kulusid tõendavad do-kumendid (elektri- ja kommunaalteenuste arved ning vajadusel üürileping). Kui laps osaleb huvi-õppes erahuvikoolis, tuleb lisaks esitada huvikooli tõend huvikoolis õppimise ja õppetasu suuruse kohta. Munitsipaalhuvikoolis (Võru Spordikool, Võru Muusikakool, Võru Kunstikool) õppimise puhul huvikooli tõendit vaja esitada ei ole. Lin-navalitsuse ametnik kontrollib taotluse vastavust „Sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise korrale“. Otsuse toetuse andmise või sellest keeldumise kohta teeb komisjoni ettepanekul linnavalitsus. Huvitegevuse toetus kantakse 7 tööpäeva jooksul otsuse tegemisest huvikooli arvelduskontole.

LÜHIDALT

Võru linn tegi 100-aastasele Soomele juubeli puhul videotervituse

6. detsembril tähistas Soome Vabariik oma 100. sünnipäeva. Sel puhul saatis Võru linn oma sõpradele Laitilast ja Iisalmist videotervituse, milles astuvad üles Võru Muusikakooli orkester ja Võru Gümnaasiumi tantsurühm Hopser ning Võru linna rahvas. Üleskutse videotervituseks tuli Tampere linnalt kõikidele Eesti linnadele, kes omavad

sõpruslinnu Soomes. Samasugune ettepanek videotervitusteks tehakse ka Eesti linnade sõp-ruslinnadele Soomes. Kuna Eesti Vabariik tähis-tab 2018. aastal 100. aastapäeva, on ettevõtmise märksõnaks „Eesti – Soome 200“. Võrulaste videotervitust saab vaadata veebiraadressil https://www.youtube.com/watch?v=w5g_CRH3qoA.

LINNAVALITSUSE JA LINNAVOLIKOGU TEATED

Võru linnavolikogu istungitel

13. detsembril

Võru linna 2017. aasta lisaeelarve
Võeti vastu Võru linna 2017. aasta lisaeelarve, millega lisatakse eelarvesse Võru linnale ja Võru linna hallatavatele asutustele eraldatud toetused. Lisaeelarve maht on 106 201 eurot. Pärast lisaeelarve vastuvõtmist kujunes 2017. aasta eelarve mahuks 22 512 228 eurot.

Projektis osalemine

Linnavalitsusele anti luba osaleda kaasatud partnerina Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammile Horizon 2020 esitatud projektis „+CityxChange“. Projekti eesmärk on leida innovaatilisi ja tarku lahendusi Võru linnaruumi problemaatiliste kohtade arendamiseks. Võru kui järgija linna tegevustele on planeeritud programmi toetust 0,5–1 miljonit eurot. Projekti positiivse rahastusotsuse korral linnal omafinantseeringu kohustus puudub.

Linnavalitsuse liikmetele töötasu määramine

Linnapea töötasuks alates 1. jaanuarist 2018 määrati 2900 eurot kuus ja abilinnapea töötasuks 2500 eurot kuus. Sõidulehe alusel makstava hüvitise suuruseks määrati kuni 335 eurot kuus, kui ametiülesannete täitmiseks kasutatakse isiklikku sõiduauto; kütuseliimiidiks määrati kuni 200 liitrit kuus, kui ametiülesannete täitmiseks kasutatakse ametiauto; kasutusse antud mobiiltelefoni ja selle kasutamisega seotud ja selle vahendusel kasutatud teenuste maksumuse piirmääraks määrati 60 eurot kuus.

Volikogu töö tasustamine

Võeti vastu määrus, millega kehtestatakse Võru linnavolikogu esimehe, aseesimehe, alatiste komisjonide esimeeste ja volikogu liikmete tehtava töö ja volikogu tööst osavõtu eest makstava tasu maksmise ning kulude hüvitamise kord.

Volikogu esimehele makstava tasu suurus ühes kalendrikuus on 50% linnapeale määratud töötasust ehk 1450 eurot. Volikogu aseesimehele makstava

hüvitise suurus ühes kalendrikuus on 625 eurot. Kasutusse antud mobiiltelefoni ja selle kasutamisega seotud ja selle vahendusel kasutatud teenuste maksumuse piirmääraks on 60 eurot kuus.

Komisjoni esimehele makstava tasu suurus ühes kalendrikuus on 200 eurot. Revisjonikomisjoni esimehele makstava tasu suuruseks on 300 eurot ühes kalendrikuus. Volikogu liikmele makstakse tööülesannete täitmise eest volikogu istungil tasu, mis on 30 eurot ühe volikogu istungi eest. Istungil osalemise tasu ei maksta, kui volikogu liige istungil ei osale.

Võru linna eelarvestrategia aastateks 2018–2022

Võeti vastu “Võru linna eelarvestrategia 2018–2022”. Eelarvestrategia põhieesmärk on Võru linna arengukavas kavandatud tegevuste saavutamiseks rahaliste vahendite planeerimine, et tagada arvestusüksuse efektiivne majandamine ja pikaajaline jätkusuutlikkus. Strateegias on kajastatud aastani 2022 kavandatud investeeingud ja nende rahastusallikad.

Võru linna 2018. aasta eelarve

Volikogus läbis esimese lugemise Võru linna 2018. aasta eelarve eelnõu, mille maht on 17,6 miljonit eurot. Eelarvesse

pole veel arvestatud riigieelarve toetusfondi, mis on u 3,5 miljonit eurot. Tulude eelarve on kokku 12 304 319 eurot, kulude eelarve 11 177 654 eurot ning põhivarade soetuse eelarve 5 445 751 eurot.

Võru linnavalitsuse prioriteet on jätkuvalt avalike teenuste kvaliteedi ja üldise konkurentsivõime tõstmine. 2018. aastal on eesmärgiks põhikoolivõrgu lõplik kordategemine – Võru Kesklinna Kooli – rekonstrueerimine, ajaloolise keskväljaku taastamine. Samuti on planeeritud alustada linna kahe põhitänava rekonstrueerimistöödega. Investeeringuteks kaasab linn EL-i toetusvahendeid ning kasutab ka laenu. Investeeringute kogumaht on planeeritud eelarves 5 445 751 eurot, sellest EL-i toetusega finantseeritakse 3 224 690 euro ulatuses investeeinguid.

Eelarvesse saab muudatusettepane-kuid esitada 29. detsembrini 2017.

Maamaksumäära kehtestamine

2018. aastaks 2018. aasta maamaksu-määraks kehtestati 2,0 protsenti maa maksustamishinnast aastas. Võrreldes viimaste aastatega määr ei muutunud.

Sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise korra muutmine

Muudeti „Sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise korda“. Muudatuse kohaselt tõuseb matusetoetuse määr 130 eurolt 280 eurole.

Eraüldhariduskoolide toetamine

Kehtestati eraüldhariduskoolides õppi-vate Võru linna laste õppekulude katmi-ses osalemise kord 2018. aastaks.

Võru linna üldplaneeringu ülevaatamine

Kinnitati Võru Linnavolikogu 11. märtsi 2009 määrusega nr 98 keh-testatud Võru linna üldplaneeringu ülevaatamise tulemused, mille kohaselt ei ole vajalik ega majanduslikult otstarbekas koostada uut Võru linna üldplaneeringut.

Võru linnavalitsuse struktuur ja teenistujate koosseis

Kehtestati Võru linnavalitsuse struktuur

ja teenistuskohdade koosseis alates 1. jaanuarist 2018. Struktuuri lisati juurde üks sotsiaaltöõspetsialisti ametikoht. Seoses maavalitsuse tegevuse lõpetamisega 1. jaanuarist 2018 tulevad kohalikule omavalitsüksusele üle osaliselt sotsiaaltöölalased ülesanded ning uus sotsiaalhoolekande seadus paneb kohalikule omavalitsuse üksusele juurde veel täiendavaid kohustusi. Uueks teenistuskohdade arvuks on 54.

Otsuse „Riigivara alla hariliku väärtuse võõrandamise taotle-mine“ muutmine

Muudeti Võru Linnavolikogu 20. septembri 2017 otsust nr 35 „Riigivara alla hariliku väärtuse võõran-damise taotlemine“, millega otsustat-akse taotleda Võru linna omandisse Võrusoo tööstusala arendamiseks riigile kuuluvad kaks kinnistut (Põllu tn 16a ja Põllu tn 17a) ettevõtlus-keskkonna arendamiseks 65% maksumusega vara harilikust väärtusest. Kinnistute pindala on kokku 205 m² ja need on vajalikud pumpla ja ala-jaama rajamiseks.

24. novembril

Seoses Anti Allase, Sixten Silla ja Too-mas Sarapuu tööleasumisega Võru linnavalitsuses alustasid volikogus asen-dusliikmetena tööd Kasper Keps, Inge Järvpõld ja Viktor Puolakainen.

Hüvitise maksmine

Tulenevalt linna põhimääruses sätes-tatud otsustas volikogu maksta ameti-st vabastatud endisele abilinnapeale Kalev Ilvesele hüvitist kolme ametipalga ulatuses.

Võru linnavalitsuse liikmetele preemia määramine

Volikogu otsustas maksta perioodi 2013–2017 linnavalitsuse koosseisus olnud Anti Allasele ja Sixten Sillale preemiat ühe kuu ametipalga ulatuses.

Võru linnavolikogu läbirääkimiste komisjoni moodustamine

Otsustati alustada Võru linna koolieel-sets lasteasutuste õpetajate volitatud

esindajatega läbirääkimisi õpetajate töötasu alammäära osas. Moodustati komisjon, kuhu kuuluvad: esimees Juri Gotmans, aseesimees Anti Hau-gas ning liikmed Ene Liivamägi, Anti Allas, Sixten Sild, Peep Poltimäe, Kerstin Tammjärv, Helga Ilves, Esko Hillep ja Tarmo Piirmann.

Võru linnavolikogu alatiste komisjo-nide moodustamine, esimeeste ja ase-esimeeste valimine, komisjonide põhimääruste kinnitamine
Moodustati Võru linnavolikogu alatised komisjonid, kinnitati põhimäärused, valiti komisjo-nidele esimehed ja aseesime-hed ning kinnitati koosseisud.
Hariduskomisjon: esimees Ene Liivamägi, aseesimees Helga Ilves, liik-med Inge Järvpõld, Ester Peterson, Aigi Musto, Rait Laatsit, Iiris Tagen, Helena Linnamägi, Hille Saarepuu.
Keskkonnakomisjon: esimees Hal-liku Karba, aseesimees Olev Lüüt-sepp, liikmed Kalev Ottis, Hasso Ploomipuu, Rando Raudsepp, Martin Kikas, Andy Karjus, Ene Liivamägi.
Korrakaitsekomisjon: esimees Halliki Karba, aseesimees Argo Möttus, liikmed Ülo Tulik, Anti Paap, Jaan Ossis, Urmas Vah-ter, Kaino Zilmer, Triinu Öispuu, Natalia Mikson, Anti Haugas.
Kultuurikomisjon: esimees Helga Ilves, aseesimees Hille Saarepuu, liik-med Merle Koik, Andy Karjus, Erja Arop, Ülle Voitka, Helkiv Labbi, Kas-per Keps, Eliise Abel, Timo Tammik.
Majanduskomisjon: esimees Jüri Miks, aseesimees Juri Gotmans, liik-med Andres Kõiv, Andres Visnapuu, Merike Gorshkova, Argo Möttus, Mart Timmi, Aavo Hummal, Merle Koik.

Rahanduskomisjon: esimees Helga Ilves, aseesimees Juri Gotmans, liikmed Kasper Keps, Anti Hau-gas, Aavo Hummal, Alla Traagel, Andres Visnapuu, Marko Tiisler.
Revisjonikomisjon: esimees Rein Peedumäe, aseesimees Tarmo Piirmann, liikmed Halliki Karba, Helga Ilves, Argo Möttus.
Sotsiaalkomisjon: esimees Inge Jär-vpõld, aseesimees Viktor Puolakainen,

Isikliku kasutusõiguse seadmine

Anti nõusolek isikliku kasutusõiguse seadmiseks Elektrilevi OÜ kasuks Tallinna maantee T2 kinnistule. Mää-rati isikliku kasutusõiguse ala ning tingimused.

Tallinna mnt 42e maa ostuees-õigusega erastamine
Määrati aadress Tallinna mnt 42e ning anti nõusolek nimetatud maal asuva ehitise teenindamiseks vajaliku 6548 m² suuruse maa ostueesõigusega erasta-misega hoone omanikele. Erastatava maa sihtotstarbeks määrati 100% tootismaa.

Liikmeõigusi teostava isiku nimetamine
Mittetulundusühingusse Võru Jäätme-keskus Võru linna nimel liikmeõigusi teostavaks isikuks alates 8. detsemb-rist 2017 nimetati abilinnapea Toomas Sarapuu.

Aksionäriõigusi teostava isiku nimetamine
Aksiaseltsis Võru Vesi linna nimel akt-ionäriõigusi teostavaks isikuks alates 8. detsembrist 2017 nimetati abilinnapea Toomas Sarapuu.

Katastriüksuste jagamine
Nõustuti Raami tn 6 katastriüksuse jagamisega kaheks ning määrati moo-dustatavatele katastriüksustele aadres-sid, sihtotstarbed ja pindalad: Raami tn 6, pindala 3273 m², sihtotstarve 90% tootismaa, 10% ärimaa ja Raami tn 6a, pindala 1399 m², sihtotstarve 90% tootismaa, 10% ärimaa.

Nõustuti Vilja tn 27e katastriük-suse jagamisega kaheks ning määrati

liikmed Helve Siidra, Margit Kõivo-mägi, Ester Peterson, Reet Kangro, Ere Kungla, Anti Paap.

Esindajate nimetamine Eesti Linnade Liidu üldkoosolekule ja volikogusse

Võru linna esindajateks mittetu-lundusühingu Eesti Linnade Liit üldkoosolekule nimetati: Anti Allas (asendaja Toomas Sarapuu), Anneli Ott (asendaja Alla Traagel), Juri Gotmans (asendaja Sixten Sild) ja Ülo Tulik (asendaja Andres Visna-puu). Võru linna esindajateks mit-tetulundusühingu Eesti Linnade Liit volikogusse nimetati Anti Allas (asendaja Sixten Sild) ja Anneli Ott (asendaja Ülo Tulik).

Esindajate nimetamine Võrumaa Omavalitsuste Liidu juhtorganitsesse Võru linna esindajaks mittetulun-dusühingu Võrumaa Omavalitsuste Liit üldkoosolekul nimetati Anti Allas (asendaja Sixten Sild) ja Ülo Tulik (asendaja Andres Visnapuu). Võru linna esindajaks mittetulun-dusühingu Võrumaa Omavalitsuste Liit juhatuses nimetati Anti Allas (asendaja Sixten Sild).

Esindajate määramine hoolekogudesse

Määrati Võru linnavolikogu esin-dajad Võru linna haridusasutuste hoolekogudesse: Võru Kreutzwaldi Kooli Helga Ilves, Võru Kesklinna Kooli Inge Järvpõld, Võru Gümnaa-siumisse Ene Liivamägi, Võru Täis-kasvanute Gümnaasiumisse Viktor Puolakainen, Võru Järve Kooli Vik-tor Puolakainen, Võru Muusikakooli Helga Ilves, Võru Spordikooli Juri Gotmans, Võru Kunstikooli Inge Järvpõld, Võru Lasteaeda Punamüt-sike Viktor Puolakainen, Võru Laste-aeda Päkapikk Ester Peterson, Võru Lasteaeda Sõleke Hille Saarepuu ja Võru Lasteaeda Okasroosike Halliki Karba. Võru linnavolikogu esinda-jaks Võru linnavalitsuse hallatava asutuse Nõorimaa Tugikodu hoole-kogusse määrati Margit Kõivomägi.

Võru linnavalitsuse istungitel

Üldhariduskoolide hoolekogude koosseisude kinnitamine
Kinnitati Võru linna üldhariduskoo-lide hoolekogude koosseisud.

Võru Kreutzwaldi Kool: lastevane-mate esindajad Merle Koop, Andres Linnassaar, Tõnu Jõgi ja Ain Konsap, õppenõukogu esindaja Aivar Halapuu ning õpilaste esindaja Hanna-Maria Org.

Võru Kesklinna Kool: hoolekogu esimees Reet Utsu, hoolekogu aseesi-mees Kristi Vals, lastevanemate esin-dajad Kristi Soll, Jaan Randvere, Kati Malinovski, Janne Tasso, Oksana Aasa ja Evelyn Heinvee, õpetajate esindaja Triinu Kärbla ning õpilaste esindaja Gerdu Kadaste.

Võru Täiskasvanute Gümnaasium: vilistlaste esindajad Kalev Kleinert ja Gerli Leok, toetava organisatsiooni esindaja Merle Koik, õpilaste esindaja Raido Piirisild ning õppenõukogu esindajad Tiit Vaher ja Lilia Vildo.

Võru Järve Kool: lastevanemate esin-dajad Merike Varblane, Helin Kõivsaar, Jaana Kristoving ja Anneli Männiste, toetavate organisatsioonide esindaja Ulvi Raid ning õppenõukogu esindaja Eve Morel.

Linnavalikogu esindajad hooleko-gudesse määratakse Võru linnavoli-kogu otsusega.

Huvikoolide hoolekogude liikmete kinnitamine
Kinnitati Võru linna huvikoolide hoo-lekogude liikmed.

Võru Muusikakool: õppe- ja kasva-tustegevusega seotud koolitöötajate esindaja Jaan Randvere, lastevanemate ja toetavate organisatsioonide esinda-jad Tiina Hallimäe, Aigar Pindmaa, Kersti Kattai, õppurite esindaja Hel-lika Otsar, Võru vallavalitsuse esindaja

Siiri Konksi. Võru linnavolikogu otsu-sega määrati linnavolikogu esindajaks Helga Ilves.

Võru Kunstikool: õppe- ja kasvatus-tegevusega seotud koolitöötajate esin-daja Maiden Paljak, lastevanemate ja toetavate organisatsioonide esindajad Ingrid Luik-Semevsky ja Marju Parv, õppurite esindaja Kertu Peelo, Võru vallavalitsuse esindaja Riina Laane-lepp. Võru linnavolikogu otsusega määrati linnavolikogu esindajaks Inge Järvpõld.

Võru Spordikool: lastevanemate ja toetavate organisatsioonide esinda-jad Ahto Vink, Janno Koreinik, Eero Joonas ja Merike Kaver, õppe- ja kasvatustegevusega seotud koolitöötajate esindaja Asko Saarepuu, õppurite esindaja Karl Sebastian Dremļjuga, Võru vallavalitsuse esindaja Maarika Rosenberg. Võru linnavolikogu otsu-sega määrati linnavolikogu esindajaks Juri Gotmans.

Haridusasutuste poolt osutatavate teenuste hindade muutmine
Muudeti Võru Täiskasvanute Gümnaa-siumi, Võru Järve Kooli, Võru Lasteaed Sõleke ja Võru Kunstikooli poolt osuta-tavate teenuste hindu.

Konkursi tulemuste kinnitamine
Konkursil „Huvihariduse innovaati-lise meetodi leidmine“ tunnistati edu-kaks ja toetuse saajaks järgmised taot-lejad: Mittetulundusühing Parksepa Spordiklubi (394 eurot, toetuse eest soetatakse treeningvahendid D-Man mannekeen, Rapid fire II, Hot Spotz, Kick out, Courtvion prillid), Mittetu-lundusühing Aila Näpustudio (3244 eurot, soetatakse loovkudumiseks vajaminevad Saori kangasteljed) ning Mittetulundusühing Spordiühing

Ekstreempark (6362 eurot, toetuse eest hangitakse automaatjulgestuse seadmed ronimisseinale).

Sihtasutuste liikmete määramine

Sihtasutuse Võru Kannel nõukogu liikmeteks alates 15. detsembrist 2017 määrati: Jüri Miks, Andres Visnapuu, Rait Tillmann, Tarmu Ossip ja Allar Toomik. Sihtasutuse Võru Spordikes-kus nõukogu liikmeteks alates 15. det-sembrist 2017 tähtajaga kolm aastat määrati: Hille Saarepuu, Andres Visa-puu, Rando Raudsepp, Kasper Keps ja Aavo Hummal.

Riigihangete korraldamine

Korraldatakse riigihange „Võru linna keskväljaku ehitamine“, mis on jaga-tud kaheks osaks. Osa 1 hõlmab kõiki väljaku ehitamiseks seonduvaid töid. Muuhulgas kuulub tööde mahtu ka purskkaevu ja lava rajamine ning tä-nava- ja platsivalgustite tootmine, tar-nimine ja paigaldamine. Osa 2 hõlmab väljakule paigaldatava linnamööbli tootmist, tarnimist ja paigaldamist.

Korraldatakse riigihange „Võru Kesklinna Kooli rekonstrueerimise omanikujärelevalve teenus“.

Komisjonide moodustamine

Moodustati Võru linnavalitsuse alalised komisjonid ning kinnitati koosseisud.

Korraldatud jäätmeveo dokumen-tide menetlemise komisjon: abilin-napea Toomas Sarapuu (esimees), maakorraldaja-geodeet Tauno Asi (aseesimees), sotsiaaltöõspetsialist Eve Tšegurov, keskkonna- ja järelevalve-spetsialist Tiina Randjärv.

Liikluskomisjon: abilinnapea Too-mas Sarapuu (esimees), linnama-janduse osakonna juhataja asetäitja Risto Aim (aseesimees), linnamajan-duse osakonna juhataja Raiko Palm, majandusspetsialist, abipolitseinik Egon Taal, planeerimisspetsialist

ehitisealune pind on 1500 m², hoonete maksimaalne kõrgus 9 m. Alale on planeeritud parkimisala ja juurdepääs Kraavi tänavalt. Krundile positsioon 2 ei planeerita täiendavaid ehitusõigusi ning krundi arendamiseks koostatakse vajadusel tulevikus eraldi detailplaneering.

Kehtestamise korralduse ja detailplaneeringuga on võimalik tutvuda tööajal Võru linnavalitsuses (Jüri tn 11) ja veebilehel www.voru.ee (Ehitus ja planeerimine / Detailplaneeringud).

PIIRIÜLESED PRAKTIKAD

Õppereis Arborgi

Novembris käisid Võru koolide ja lasteaedade juhid koos linnavalitsuse ametnikega õppereisil Islandil Arborgi omavalitsuses. Vastuvõtt oli Arborgi linnavalitsuses islandlastele loomumomasealt soe ja sõbralik ning huvi Eesti haridussüsteemi vastu, millest meie haridusspetsialist Anita Kikas Võru näitel ülevaate andis, siiras.

Õppereisi eesmärk oli tutvuda Islandi koolielu ja -tundidega fookuseeritult avatud õpiruumile. Külastasime Arborgi piirkonna kolme kooli, kahte lasteaeda ning elukestva õppekeskust, kus meile tutvustati nende parimaid praktikaid. Sunnulækjarskóli põhikooli koolimaja oli uusehitis ning juba algselt projekteeritud avatud õpiruumidega. Kaasaegsest keskkonnast olulisemaks pidas koolidirektor aga õpetajate tihedat omavahelist koostööd. Võru Kreutzwaldi Kooli õppejuhi Eha Tammo sõnul pakub avatud õpiruum palju uusi võimalusi, võrreldes tundiandmisega tavaklassis. Näha lapsi õppimas avatud ruumis

tekitas positiivseid emotsioone. Võru Kesklinna Kooli luuakse renoveerimise käigus samuti tulevaks õppeaastaks avatud õpiruum ning direktori Kaare Lille sõnul on nende personal valmis muutusteks ja koos koolimaja remondiga ka sisuliseks uuenduskuuriks. Veel tões ta, et Islandil pööratakse õpilaste loovusele, individuaalsusele, koostööle ja iseseisva õppimise oskusele suuremat tähelepanu kui Eesti koolisüsteemis. Islandi koolides on klassis mitu õpetajat ning sellest tulenevalt on võimalus õpilase eripära ja annet arvestada suurem.

Külastatud lasteaedades rakendati Jõtnheimari lasteaias Reggio Emilia pedagoogikat, milles õppeprotsess põhineb lapse huvil ja loovusel. Kohutamine pani iseäranis särama Okasroosikese lasteaia direktori Tiia Musta ja Päkapiku direktori Merike Kaveri silmad, sest Islandi lasteaedades nähtu haakub hästi meie lasteaedades käimasoleva projektiga „Lapsest lähtuva õpikogukonna loomine Võru Lasteaias Okasroosike”.

Lasteaed Okasroosike on eestvedaja Võru linna lasteaedade kooskasvamisest lapsest lähtuvaks õpikogukonnaks.

Külastatud koolides nähtust väärrib Võru Gümnaasiumi õppejuhi Annely Hindriksoni sõnul järgimist koolimajja sisse seatud *blackboxi* tuba etendusteks-lavastusteks ning õpilastes ettevõtlikkuse arendamise näitena meile tutvustatud projekt „Kidstown” (lastelinn), mida viiakse läbi igal aastal. Lastelinnas valivad õpilased endale meelepärase päris ameti, valmistades poolaasta jooksul ette oma tooted-teenused ning kevadel kulmineerub projekt kogukonnale avatud ühepäevase lastelinnaga, kus iga laps on omas ametis.

Võimalus rohkem teada saada Islandi haridussüsteemist, näha kõrvalt igapäevaelu lasteaias ja koolis andis Võru linna haridusjuhtidele innustust ja äratas loovust kaasaegse õpikatsituse elluviimise parendamisel. Õppereisi toetas Põhjamade Ministrite Nõukogu avaliku halduse mobiilsusprogrammist 3500 euroga.

Kaire Kalk, arendusspetsialist

Islandi lapsed koolitunnis. Foto: Kaare Lill

HEATEGEVUS

Nad tegid seda jälle – Saagu Valgus heategevuskampaania Võrus

Saagu Valgus Võrumaa Keskuse heategevuskampaania tulemusena saavad tänava jõuludeks kingipaki ligi 414 vähekindlustatud peredes elavat last. Kingituste esimene üleandmine toimus 16. detsembril kultuurimajas Kannel suurel jõulupeol. Lõpptulemusena jõuavad heategevuslikud kingipakid paljudesse Võrumaa paikadesse, sealhulgas ka Oravale, Mikitamäele ja Värskasse.

Nimekirjad koostati varasemale praktikale toetudes sotsiaaltöötajate abiga.

Juba kolmandat aastat korraldatud kampaania eestvedaja Piret Haljend, kes on Võrumaa vähekindlustatud perede laste jõulusoovide täitmise oma südameasjaks võtnud, ei nimeta Saagu Valguse kingipakke enam abipakkideks, vaid tema hinnangul on need pigem motivatsioonipakid. „Igal kingisaajal on oma lugu, igal heategijal oma lugu. On inimesi, kes soovivad head teha, tänada, tunnustada, motiveerida ja just seda Saagu Valgus Võrumaa jõulupakid teevadki. Minul on usk, et iga tänane pakisaaja on homme heategija,” selgitab ta.

Haljendi sõnul on kingipakke, mille Võrru jõudmise lugu võtab pisara silma ka kõige

Annetajatelt saadud, laialijagamist ootav kingituste kuhi nädal tagasi Saagu Valgus Võrumaa Keskuses.

kalgimal heategevusevastasel isikul. „Usun, et nii mõnigi paki sisu motiveerib mõnda last sedavõrd, et aastate pärast kuuleme lugu tuntuud laulukirjutajast, muusikust, kunstnikust või lihtsalt heast tublist kodanikust ja tööinimesest,” ütleb Piret Haljend ning tänab kõiki heategijaid.

ARENDUSTEGEVUS

Peagi algab Võru Kesklinna Kooli rekonstrueerimine

2018. aasta hakul algab Võru Kesklinna Kooli peahoone ja õueala rekonstrueerimine. Vastava riigihanke võitis 2 016 810,92 euroga (hind ei sisalda käibemaksu) AS Semuehitus. Lepinguline tööde teostamise tähtaeg on 08.01–30.11.2018. Rekonstrueerimistööde ajal on kooli õppetöö korraldatud linna eri paigus.

2 KÜSIMUST

Vastab Võru Kesklinna Kooli direktor Kaare Lill

Kuidas korraldatakse õppetöö rekonstrueerimise ajal?

Meie kool hakkab 8. jaanuarist tegutsema kolmes erinevas hoones: 1.–3. klassi õpilaste jaoks on ootel Jussikese lasteaed (Paju tn) – so nn traditsiooniline avariipind, mida on kasutanud kõik haridusasutused, kes oma maju on remontinud, 4.–5. klassid lähevad Võru Täiskasvanute Gümnaasiumisse ja 6.–9. klasside õpilased jäävad meie oma õppehoonesse. Õpilastel on aastaks oma nn pesaklass ja õpetajad liiguvad ruumist ruumi ja koolist kooli. Kehalise kasvatus tunnid toimuvad spordihallis ja vanas spordikoolis. Õpilaste toitlustamine on planeeritud kohapeal, s.t soe koolilõuna tuuakse termostes kooli sööklast. Kooli kantselei jääb õppehoonesse, õppejuhi töökoht saab olema VTG-s.

Murekohaks saab kindlasti liiklus Paju tänaval s.t hommikul, kui vanemad lapsed kooli toovad, peavad nad arvestama, et Jussikese lasteaia ees parkida ei saa – tuleb leida turvaline koht peatumiseks või parkimiseks.

Millal algab kolimine?

Kolimine juba käib, s.t tänaseks on VTG-s kõik korras, et sisse minna, lasteaias on kaabeldused tehtud, et projektorid lakke panna, jääb veel lauad-toolid viia. Tõsisem kolimine on planeeritud 20.–22. detsembriks, täpne ajakava klasside lõikes on edastatud klassijuhatajate abil vanematele. Loodame väga lapsevanemate abile. Oleme suureks ajutiseks elumuutuseks valmis.

Koreli oja seisundi uuringu tulemused

Lõppes KIK-i (SA Keskkonnainvesteeringute Keskus) toetatud projekt „Koreli oja seisundi uuring”. AS-i Maves poolt läbi viidud uuring on vajalik selleks, et saavutada oja seisundi paranemine vähemalt tasemele „kesine”.

Uuringu käigus selgitati välja Koreli oja koormusallikad ja nende mõju vee seisundile, määratleti meetmekava koormusallikatest tuleneva mõju vähendamiseks. Kõige olulisemaks

meetmeks peab uuringu koostaja Koreli ojas ammooniumi koormuse vähendamist, järgneb Võrusoo tööstusalt tulev reostuskoormuse kontrolli alla saamine.

Meetmetest on veel nimetatud sademeveest tingitud koormuse vähendamist, punktikoormusallikate vähendamist (ettevõtted, jääkreostusobjektid, ühiskanalisatsiooniga ühendama majapidamised) ja setete eemaldamist väikese languga ojalõikudest.

Keskkonnainspektsiooni 2018. aasta tööplaani on juba planeeritud Koreli oja seisundit mõjutada võivate reostusobjektide kontroll.

Tiina Randjärv, keskkonna- ja järelevalve spetsialist

VK Janika Võru osakond kogus pisipoisi toetuseks ligi 700 eurot

Võimlemisklubi Janika Võru osakonna 5. sünnipäeva tähistamiseks peetud heategevuslikul kontsertetendusel „Haldjate jõulud” koguti piletitulu ja annetustega raha 2-aastase Antsla valla poisi Simoni toetuseks.

10. detsembril Võru Spordikeskuses toimunud üritusel astusid üles Tartu ja Võru võimlejad. Piletitulu ja annetustega kogutud 696 eurot suunatakse TÜ Kliinikumi Lastefondi kaudu sihtotstarbeliselt kaasasündinud puudega Simoni raviks.

Võimlemisklubi Janika Võru osakonna treener Eliise Abel nentis, et ta soovis Simoni aitamise kaudu lisada pisikesele sünnipäevale juurde midagi erilist. „Rääkisin oma ideest ka lastele ja neile see väga meeldis,” tõi ta välja.

Võru piirkonna laste heaolusse ja ravitingimuste parandamisse on Võru osakonna treener panustanud varemgi, korraldades TÜK Lastefondi toetuseks ka heategevusliku aeroobikaõhtu.

Hetk heategevuslikust kontsertetendusest.

Võru linnavalitsus tänab kampaanias osalejaid

Võru linnas toimus 17.–24. novembril Euroopa jäätmetekke vähendamise nädala raames riidekogumise kampaania.

Riideid aitasid koguda Võru linna lasteaiad Punamütsike, Okasroosike ja Päkapikk, Võru Kesklinna Kool, MTÜ Hoiame Valgust ja MTÜ Võrumaa Lasterikaste Perede Ühing. Kampaania õnnetus hästi – kokku toodi rohkesti mitmesugust riidekraami.

Võru linnavalitsus tänab kõiki kampaanias osalejaid, niihästi korraldajaid kui ka riiete toojaid!

LIIKLUSOHUTUS

Võru linnas on oma helkuripuu

Alates 1. detsembrist ehtis Võru Kesklinna parki uhke helkuripuu, mis rändas sealt 11. detsembril edasi Võru Maksimarketisse.

Helkuripuu idee pärineb 7-aastaselt Emilylt, kelle soov oli, et Võru linnas selline puu oleks. Kõigil on võimalus puu külge helkureid riputada ning need, kellel helkurit veel ei ole, saavad selle puu küljest endale võtta. Uudis Võru linna helkuripuust jõudis ka AK uudistesaatse.

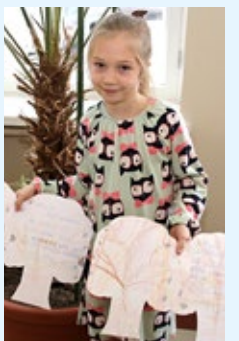
< **Helkuripuu detsembri alguses Võru keskkonnas.**

HELKURIPUU SAAMISLUGU

7-aastane tüdrukutirts Emily õpib Võru Kreutzwaldi Kooli 1.b klassis. Oktoobris läks ta koju liiklusaabit-saga, milles palju huvitavaid ülesandeid. Helkurite teema puudutas Emilyt eriliselt. Öhtusel ajal autoga sõites vaatas ta pidevalt tänaval kõndivaid inimesi, et leida helkureid sädemas. Ta oli üllatunud, et paljudel helkurid puudusid. Eriti murelikuks tegi teda enda naabrinaine, kes koeraga jalutas, aga kummalgi helkurit ei olnud. Hiljem tegi Emily sellekohase märkuse ning nüüd on nii naabrinaisel kui ka koeral helkurid jalutama minnes küljes.

Lugu läks aga palju tõsisemaks, kui liiklusaabitsast tuli lahendada ülesanne, mis nägi ette jalakäijate vaatlemise ja helkurite loendamise. Ühel novembrikuu öhtul mindigi koos emaga ülesannet täitma. Autoga sõideti u 10 minuti jooksul piki Kreutzwaldi tänavat, pöörati Luha tänavale ja siis lühike lõik Jüri tänavat mööda. Tulemus oli jahmatav: 24 jalakäijast kandsid korralikult nähtavalt helkurit vaid 4.

Emily on püüdnud selle tulemuse parandamiseks välja mõelda erinevaid lahendusi. Ta jõudis järeldusele, et helkuripuu aitaks olukorda hästi lahendada ning kirjutas nii linnapeale kui ka politseisse. Ühise kokkusaamise käigus otsustati, et pisikese tirtsu unistuse täitumisele tuleb kaasa aidata. Helkuripuu valmis koostöös linnavalitsuse, politsei, Maanteeameti, Võru Tarbijate Ühistu ja Kreutzwaldi kooli 1.b klassiga.

Võru linna helkuripuu idee autor, 7-aastane Emily.

Helkuri vajalikkust teavad kõik, kuid liiga vähesed kasutavad seda

Eestlaste meelestatust helkuri vajalikkuse osas on ülikõrge, kuid tegelikkuses kinnitab pimedal ajal enda rõivale mõne nähtavaks tegeva vahendi alati vaid 67% täiskasvanutest. Samas on enda nähtavaks tegemine iga liikleja kohustus.

Helkuri kandmist peab vajalikuks 96% üle 14-aastastest Eesti elanikest. Kõige tublimad helkurikandjad on 50–64-aastased naised. Tõeliseks murekohaks on aga 19–34-aastased mehed Tallinnast, kes on igapäevased autosõitjad.

Lõuna-eestlased töid Maanteeameti tellitud uuringus keskmisest enam välja, et neid paneks helkurit kandma trahvimine. Tegelikult tuleks helkurit võtta kui väikest elupäästjat: pimedatel öhtudel ja hommikutel on oluline, et me kõik silma paistaksime ja üksteist märkaksime.

Kerli Tallo,
Maanteeameti ennetustöö osakonna ekspert

KUIDAS KANDA HELKURIT

Maanteeamet soovib kanda korraga mitut nähtavaks tegemise vahendit, sest näiteks sõiduteed ületades pole ühel kehapoolel olevat helkurit näha teiselt poolt lähenevale sõidukile.

Klassikaline helkur tuleb kinnitada sõidutee poole autotulede kõrgusele – maapinnast umbes 30–80 cm kõrgusele, kuid viimastel aastatel on lisandunud palju innovaatilisi lahendusi, mis pakuvad koos klassikalise helkuriga pimedal ajal liikudes tõhusat kaitset. Liiklusohutuse seisukohalt on kõik uudsed lisavahendid enda märgatavuse suurendamiseks väga head. Mõistlik on kanda korraga mitmeid eri funktsiooniga valgustpeegeldavaid tooteid, millest üks peab kindlasti olema sertifitseeritud, kuna muidu ei pruugi olla tagatud jalakäija nähtavus vajalikult kauguselt. Põnevamatest valgustpeegeldavatest toodetest, mis sobivad nii noorele kui ka vanale, tervisesportlasele kui ka pühapäevajalutajale, samuti helkurile esitatud nõuetest saab lugeda www.silmapaistev.ee.

LÜHIDALT

Ennetusüritus „Helkuriga sõbraks” Võru linna tänavatel

24. novembri öhtupimeduses juhiti Võru linna tänavatel tähelepanu helkuri olulisusele – toimus ennetusüritus „Helkuriga sõbraks”. Helkurikõnni ajal jagati kõigile neile vastutulijatele helkur, kel seda mingil põhjusel veel ei olnud.

Tee on libe, vali vastav sõidustiil!

Talv tuleb sõidukijuhtide jaoks ikka ootamatult ning teistmoodi teoludega harjumine võtab aega. Selle poolest ei erine ka tänavune talv, kus temperatuur kõigub tihti null kraadi ümber, tekitades teedele libedust. Seega peab iga sõidukijuht arvestama, et talvised teelolud erinevad kardinaalselt suvistest ning libe ja lumine

tee on praegusel aastaajal normaalne nähtus.

Maanteeamet ja teehooldajad teevad kõik endast oleneva, et hoida teid nõutaval seisundil. Suurema liiklusega teedel, kus on kõrgemad nõuded, toimub hooldetööde tegemine sagedamini ja põhjalikumalt. Väiksema liiklusega teel tehakse hooldetöid harvem ja väiksemas mahu.

Võrumaa teehooldaja – Eesti Teed – teeb hoolet teedel vastavalt nõuetele, ent sellele vaatamata võivad teed järsku libedaks muutuda.

Seega tasub sõitu alustades mõelda, et roolis olles vastutame nii enda kui ka teiste liiklejate ohutuse eest. Teekonda planeerides võtame arvesse ilma- ja teelolusid ning varume aega

sihtpunkti jõudmiseks. Oluline on keskenduda sõitmisele, olla tähelepanelik ja arvestada teiste liiklejatega.

Kindlasti ei tohi unustada, et teehooldemasinad teevad oma tööd ning kui mõnda aega peab nende taga aeglasemalt sõitma, siis tasub seda võtta rahulikult. Mõõdasõitu alustades tuleb aga veenduda ohutuses ning võtta

arvesse, et hooldemasina ees olev teelõik võib olla hooldamata.

Enne sõidu alustamist tasub tutvuda teoludega Eesti eri piirkondades läbi teeilmajamade ja teekaamerate veebilehel tarktee.ee.

Kerli Tallo,
Maanteeameti ennetustöö osakonna ekspert

TULEOHUTUS

Päästeameti tuleohutuskampaania kortermajade elanikele

Novembri lõpus käivitas Päästeamet kuni tuleva aasta 8. jaanuarini kestva kortermajade tuleohutusele suunatud suitsuandurikampaania, mille raames kutsutakse kortermaja elanikke üles veenduma, et nende maja igas korteris on töökorras suitsuandur.

Kampaania käigus külastab kampaaniajuht (ühistu esimees, -liige või lihtsalt aktiivne majaelanik) oma maja elanikke ja uurib, kas neil on töökorras suitsuandur, vajadusel aitab anduri paigaldamisega või hankimisega. Kui kõik korterid on allkirjaga kinnitanud suitsuanduri olemasolu, saab ühistu

auhinna, milleks on tulekustuti koos spetsiaalse kapi ja info-tahvliga (pildil).

Auhinna saamiseks tuleb minna veebiaadressile www.kodutuleohutuks.ee ja täita registreerimisvorm. Seejärel läheb registreerimisvorm juba piirkonna päästikeskusesse. Päästeameti kingib kiirematele registreerinutele kokku 100 tulekustutit. „See on kingitus EV100 puhul. Päästeamet soovib, et need tulekustutid muudaksid Eesti kodud tuleohutumaks ja paneksid inimesed tuleohutusele mõtlema,” selgitab Päästeameti kommunikatsiooninõunik Lauri Kool.

- Eesti Korteriühistute Liit (EKÜL) viis koostöös Päästeametiga läbi tuleohutusalase veebiküsitluse, et koguda korteriühistute esindajate arvamusi korterelamute tuleohutuse teemal. Küsimustikule vastas 269 korteriühistu esindajat. Kui veidi üle poolte vastanuist leidsid, et nende majas pole tuleohutus probleemiks, siis 46% vastanuist oli arvamisel, et kodumajas on probleem olemas.
- Suurimaks tuleohuks peeti aegunud elektrijuhtmeid, ebaseaduslikke või puudustega kütetkoldeid, süttiva kraami hoiustamist keldrites, aga ka suitsetavaid ja napsutavaid naabreid. Samuti valmistas vastanutele muret elanike komme kasutada trepikoda ja evakuaatsiooneid kolikambrina: seal hoitakse kraami, mis korterisse ära ei mahu.
- Lõuna-Eesti kuues maakonnas oli 2017. aasta 10 kuuga 51 kortermaja tulekahju. Töökorras suitsuandureid üheski väljatoodud tulekahjudes põlenud korteris ei olnud.
- Võrus põles viimati 30. oktoobri ennelõunal Roosi tänaval kolmekorruselise kortermaja ülemise korruse korteri vahelagi ning maja katuse konstruktsioonid. Tulekahju avastati tänu elanikele, kes märkasid katuse alt välja imbuvat suitsu. Suitsuandurit päästjad põlenud korterist ei leidnud.

SOTSIAALHOOLEKANNE

Võru linna tugisikud said tunnustuse osaliseks

Ühispiit tänukirja saanutest.

Sügise saabudes said Nõõrimaa Tugikodu tugisikud küllakutse sotsiaalkindlustusametilt osalemiseks 21. novembril Tallinnas Swissõteli konverentsikeskuses raske ja sügava puudega laste tugiteenuste osutajate traditsioonilisel ühisüritusel. Ühisürituse eesmärk oli teadmiste jagamine alternatiivkommunikatsiooni võimalustest kõnehäirega lastele ja parimate

tugiteenuste osutajate tunnustamine. Päev konverentsikeskuses lõppes ühise lõunaga.

Sotsiaalkindlustusameti tänukirja ja tunnustuse said Anni Mets Võru Kreutzwaldi Koolist ja Lia Vahtra Võru Kesklinna Koolist. Tänukirjad andis üle sotsiaalkindlustusameti peadirektor Egon Veermäe ja projektijuht Eboli Berkman.

Võru linna tugisikutest olid esitatud tunnustamiseks ja said nominendi aunimetuse veel lasteaias Punamütsike töötav tugisik Ene-Küllil Lokk ja Annika Laine, kes töötab tugisikuna lasteaias Sõleke.

Oma tänukõnes tugisikutele ja lapsehoidjatele ütles Egon Veermäe, et töö raske ja sügava puudega lastega vajab suurt pühendumust ja erilist empaatiat

ning tugiteenuste osutajate hooliv ja soe suhtumine oma hoolealustesse ja nende peredesse on kullahinnaga.

Meie tööine, kuid samas meeleolukas päev lõppes õhtul Raekoja platsi lumise jõuluturu külastusega.

Eve Ilisson,
Nõõrimaa Tugikodu direktor

Võru linna laste tugisikuteenus on Nõõrimaa Tugikodu korraldada juba neljas aasta. Hetkel töötab Nõõrimaa Tugikodus 28 tugisikut ja tugisikuteenusel on 32 last. Tugisikuteenust osutatakse Võru linna seitsmes haridusasutuses, Pikakannu Koolis, Antsla Gümnaasiumis ja Valgamaa Kutseõppekeskuses.

Lapsehoid Võru Järve Koolis

Lõppemas on raske ja sügava puudega lastele suunatud lapsehoiuteenus 2016–2017 esimene hankeperiood Võru Järve Koolis. Lapsehoiuteenuse põhieesmärkideks olid raske ja sügava puudega laste vanemate töötamise, õppimise või toimetuleku toetamine ning lastele koolis õppekava toetavate õppekavaväliste arendavate tegevuste tagamine.

Oluline oli toetavad teenused integreerida õppeprotsessiga õppekava täitmiseks

haridusteenuse saamisel ning õppekavaväliste tegevuste arendamiseks mõtestatud vaba aja sisustamisel lapsehoiuteenuse raames. Teenuse osutamist korraldati õppetöövälisel ajal enne ja pärast tunde, koolivaheajadel, vajadusel nädalavahetustel. Perede hoolduskoormuse vähendamiseks toimus õpilastele suvevaheajal laager, mille tegevusi aitasid lisaks lapsehoidjatele läbi viia MTÜ Toetuskeskus Meie rehabilitatsioonimeeskonna spetsialistid.

Pooletiseaastane kogemus näitas, et teenus on vajalik. Koolivaheajadel olid lapsehoiuteenustel põhiliselt Võru linnas ja lähikümbruses elavate vanemate lapsed. Aktiivne osalus laagris aitas pakkuda vaheldust lastele ja puhkust nii linnas kui ka kaugemal elavatele peredele.

Algaval 2018. aastal osaletakse järgmises hankeperioodis 2018–2020 koostöös Otepää Rehabilitatsioonikeskus OÜ-ga, et tagada järjepidevus lapsehoiuteenuse osutamisel

Võru Järve Koolis. Vajadusel pakutakse teenust lapse kodus Võru linna piirides. Lapsehoiuteenust viivad läbi vastava väljaõppe saanud Järve kooli töötajad.

Täna kõiki, kes on kaasa aidanud lapsehoiuteenuse osutamise korraldamisele Võru Järve Koolis! Soovin rahulikku jõuluaega!

Reet Kangro,
Võru Järve Kooli direktor

Lapsehoiuteenuse raames toimus Järve koolis suvine laager, mille tegevused muutis huvitavaks loovterapeut Sylva Viin (fotol paremal).

TASUB TEADA

Töölase rehabilitatsiooni teenus – kellele ja milleks?

2016. aastal käivitunud töövõimereformi eesmärk on muuta suhtumist vähenenud töövõimega inimestesse ning aidata neil toime tulla avatud tööturul. Eesti Töötukassa on loonud mitmeid uusi teenuseid, et pakkuda senisest rohkem tuge pikaajalise haiguse või puudega inimestele nii tööle saamiseks kui ka töö püsimiseks.

Üheks selliseks teenuseks on tööalane rehabilitatsioon. Teenus on mõeldud püsiva puude, püsiva töövõimetuse või osalise töövõimega inimestele. Oluline on, et ollakse tööealine, ja vahet ei ole, kas alles õpitakse, töötatakse või ollakse registreeritud töötaja ja alles otsitakse tööd.

Tegemist ei ole üksiku spetsialisti konsultatsiooniga, vaid vastavalt vajadusele on võimalik abi saada erinevatelt spetsialistidelt ehk rehabilitatsioonimeeskonnalt, kuhu võivad kuuluda nii psühholoog, logopeed, füsioterapeut, kogemusnõustaja, tegevusteraapeut, loovterapeut, eripedagoog, arst (sh psühhiaater) kui ka öde.

Teenuse abil saab:

- näiteks parandada oma haigusest põhjustatud liikumiskõnet, õppida kasutama tervist seotult abivahendeid, arendada suhtlemist,
- lahendada psühholoogilisi probleeme,
- tulla toime igapäevaelu korraldamisega,
- saada nõu ja abi sotsiaaltöötajalt,
- selgitada välja sobiv töö,
- kohaneda tööeluga jne.

Tegevused toimuvad Teie vajadustest lähtuvalt kas individuaalselt või grupis. Spetsialistide meeskond saab nõustada, kuidas saate tulla toime puude või haigusega ning leida enda võimetele sobiv töö. Juhul, kui Te töötate, siis on võimalik õpetada vastavalt olemasolevale puudele või tervisehäirele õigeid töövõtteid ja selgitada, kuidas on võimalik vajadusel kohendada töökeskkonda. See aitab suurendada Teie töövõimet ja hoida olemasolevat töökohta ning suurendada enesekindlust ja toimetulekut.

Kui vajate tervishoiuteenust, taastus- ja sanatoorset ravi, siis pöörduge oma pere- või eriarsti poole!

Kuhu pöörduda tööalase rehabilitatsiooni saamiseks?

Kui Teil on soov saada teenust, kuid Te ei tea, kas kuulute nimetatud sihtgruppi, siis pöörduge julgelt info ja abi saamiseks lähimasse töötukassa büroosse!

- Registreerige aeg juhtumikorraldaja vastuvõtule.
- Töötukassa juhtumikorraldajaga koos hinnatakse teie teenusevajadust ja lepatakse kokku teenusel osalemise eesmärk.
- Valige enda jaoks sobiv rehabilitatsiooniasutus (Eestis on üle 65 teenuseosutaja).
- Leppige kokku kohtumine enda poolt valitud teenuse osutajaga tegevuskava koostamiseks või rehabilitatsiooniprogrammis osalemiseks.
- Töötukassa kinnitab koostatud tegevuskava ja saate alustada teenusel osalemist.

Teenus saab kesta sõltuvalt Teie vajadusest kuni aasta ning töötukassa tasub teenuse eest kuni 1800 eurot kalendriaastas. Teenusel osalemisel makstakse sõidu- ja majutustoetust.

Teenuste info veebis: <https://www.tootukassa.ee/content/toovõimereform/tooalane-rehabilitatsioon>.

Töötukassa Võrumaa osakond asub Võrus, Jüri 19a, kontakttelefon 786 8750.

Anu Harjo,
Eesti Töötukassa teenusejuht

Muinasjutumaa
koolitused lapsevanematele

**Võru Okasroosikese lasteaias saalis toimub
teisipäeval, 9. jaanuaril 2018 kell 17.15
lapsevanemate koolitus**

„Tark lapsevanem – õnnelik laps”

Rahulolu peamised alustalad on positiivsed suhted: suhe iseendaga, suhe oma partneriga ja suhe oma lapsega. Lapse õnnelikkuse allikas on suhe oma vanematega. Räägime väljakutsetest sel maastikul ja teadlikust suhetest juhtimisest oma lapsega.

Lühiloengu kestvus on 1,5 tundi.

Lektor: MTÜ Hoolling koolitaja,
superviisor ja lapsevanem Ilona Sillak

Lapsed saab koolituse ajaks jätta Okasroosikese lasteaias valverühma (Mõmmi).

SISEMINISTEERIUM

KÜSK Kodanikuühiskonna
Sihtkapital

REGIONAALARENGU TOETUSEKS

KUUPILDIS

Võru linna jõulupuu tulede pidulik süütamine

3. detsembri õhtupimeduses süüdati Kesklinna pargis Võru linna jõulupuu tuled. Advendiaja tervituseks said sõna linnavolikogu esimees Ülo Tulik ja linnapea Anti Allas. Tseremooniast kaunistasid võimlemisklubi Sirutus õpilaste tantsunumbrid, kõlasid jõululaulud. Jõulupuu tulede süütamisele järgnes EELK Võru koguduse õpetaja Andres Mäevere tervitus ning ühine tants koos päkapikkude ja jõulumemmega. Pakuti glögi ja piparkooke, avatud oli heade soovide postkast. Õhtu jätkus Võru Kandles Mari Kalkuni adventikontserdiga.

Uudishimulikud jõlutegelased kesklinnas.

Kesklinna parki kogunenud ootusärev publik.

Tants kuusepuu all.

Nii valmisid soovid heade soovide postkasti.

Linnavolikogu esimees Ülo Tulik ja linnapea Anti Allas on läitnud jõululaterna.
< Sagin tuledes jõulupuu ümber.

Valik linlaste soove heade soovide postkastist

- Soovin, et saaksin rakendust kultuurivallas, sest vajan tsirkust ja leiba. („Kloun“)
- Soovin arstile kindlat kätt, et minu opp õnnestuks! (Tänuulik patsient)
- Kallis soovidekast! Soovidekaevul ei olegi põhja, kätte sealt ilmaski kõike ei saa... Kuid mina siiski soovin oma südamesse ja hinge armast, kallist SÕPRA! (Hingelind)
- Rahulikke pühi ja hingerahu kõigi südamesse! (Liiset, 7-a)
- Häid jõule tervele Võru linnale ja head uut aastat! (Krisabella Suks-Tiks)
- Tere kallist jõuluvana! Mina soovin mägironimise varustust. Heade soovidega Lola! Ja häid jõule!
- Meie oleme head ja tublid lapsed. (Martin ja Emily)

- Häid jõule Võru!! (Mia Sikka, 10-a)
- Häid jõule kõigile! (Norbert)

Nime(de)ta:

- Rohkem hoolivust, teineteisemõistmist, oma nabast kaugemale vaatamise oskust kõigile!
- Et meil läheks kõik hästi!
- Soovime paremaid inimesi enda ümber. Rõõmu ja armastust!
- Seekord soovin jõuluks, et oleksin õnnelik ja hindaksin kõike, mis mul on. Et 2018 tuleks imeline, siiras ja armastust tulvil aasta!

Jõulupuu saabumine Võrru

Tänavune jõulupuu toodi Võru vallast Mäeküla külast ja paigaldati Võru Kesklinna parki 28. novembri lõunal. Jõulupuu tõi kohale ja paigaldas Foretano OÜ, kaunistajaks oli Kagu Elekter OÜ. Kahara võraga puu oli kasvukohas umbes 17 meetri kõrgune.

Jõulupuu kodu otsivatele loomadele

Lisaks suurele linna jõulupuule ja helkuripuule on Võru Kesklinna pargis laste mänguväljaku kõrval ka jõulupuu kodu otsivatele loomadele (pildil).

Jõulupuu on kaunistatud varjupaigas elavate loomade piltidega ning iga pildi tagaküljelt on leitav informatsioon looma kohta. Puu püstitamise eesmärk on juhtida inimeste tähelepanu varjupaigas olevatele kassidele ja koertele ning leida neile jõuluks päris oma kodu.

Projekt „Jõulupuu loomadele“ on valminud Eesti Veterinaarmeditsiini Üliõpilaste Seltsi ja Võru Loomade Varjupaiga ühistööna.

KUU PILDIS

Võru meeskoori uhke juubelikontsert Kandles

25. novembril tähistas Võru meeskoor uhke juubelikontsertiga koori asutamise 90. aastapäeva. Kontserdil astusid koos meeskooriga üles Kait Tamra, Mehis Tiits ja Võru Muusikakooli orkester Jaan Randvere juhatusel. Täna sel päeval on Võru meeskooris 36 liiget.

Musitseerivad Võru meeskoor ja Võru Muusikakooli orkester.

Külalissolist Mehis Tiits. Dirigent Heino Pehk. Fotod: Andrei Javnašan

TUNNUSTUS

Stedingu majas tunnustati Võrumaa tegusamaid

22. novembril tunnustati Stedingu majas Võrumaa tegusaid kodanikke, toimekaid ühinguid ning kodanikuühiskonna tegevusi enim toetavaid ettevõtteid. Laureaadid on Hillar Irves, MTÜ Antsla Jahiselselts ning AS Antsla Inno.

Võrumaa tegusaim kodanik 2017 on pikaajaline Võhandu maratoni korraldaja ning Võrumaa spordielu eestvedaja **Hillar Irves**, keda Võrumaa Spordiliidu tegevjuht Merike Õun iseloomustab järgmiselt: „Toimekas mees, kelle kohta käib vanasõna „Kes teeb, see jõuab!“ 2006. aastal alustas Hillar 23 paadiga tollast paadimatka Võhandu Maraton, mille lõpetajate arv 2017. aastal oli rekordiline: 610 paatkonda 10 riigist. Ta on viinud Võrumaa Euroopasse koos meie Tamula järve ja Võhandu jõega. Hillar korraldab veel mitmeid sportlikke üritusi lastele ja täiskasvanutele ning ulatab alati abikäe, kui kuskil korraldamisel abi vaja on.“

Internetis läbi viidud rahvahääletusel kogus enim toetust **Eliise Abel**, kes süstib inimestesse tugevat tahet sportida ja kellel ei möödu ühegi Võrumaa spordiürituse eelsoojendus. Ta on väga teotahteline noor inimene, kes suunab igas vanuses inimesi tervislikult toituma ning on oma ala parim treener.

Võrumaa toimekaim ühing 2017 on **MTÜ Antsla Jahikeskus**. „Tavaliselt kipub olema nii, et just õrnema poole esindajad on need, kes elu kogukonnas edendavad. Seda enam vääriksid tunnustamist mehed, kui ka nemad midagi ette võtavad ja teevad seda suure kirega. On ju jahipidamine vaid üks pisike osa jahiseltsi liikmete tegevusest. Laste ja noorte loodusesse kutsumine ja keskkonnateadlikkuse kasvatamine on tänapäeval väga tänuväärne tegevus. Möödunud aastal alustanud noorte jahiringis annab iga jahimees panuse, et õpetada noori metsas toimetama ja loomadega käituma,“ kiidab seltsi tegevust Antsla valla arenguspetsialist Kalev Joab.

Võrumaa kodanikuühiskonna toetaja 2017 on **AS Antsla Inno**. Ettevõtte on aastaid toetanud võimlaste piires Antslas tegutsevaid kodanikuühendusi ning nende poolt korraldatavaid ettevõtmisi, väärtustades inimesi ja nende tegemisi kogukonna hoidjate ja arendajatena. Enam kui kümme aastat on toetatud ka kooliteed alustavaid lapsi ning kingitud kõikidele Antsla Gümnaasiumi 1. klassi õpilastele ranits.

Kokku esitati tunnustamiseks 20 kodanikku, 10 ühendust ja 4 ettevõtet. Laureaadid valis töögrupp, kus oli esindatud SA Võrumaa Arenguagentuur, Võru Maavalitsus, Võrumaa Ombudsman, Võru Instituut, Võrumaa Partnerluskogu ja Eesti Kodanikuajakirjanduse Selts.

Laureaadid (vasakult):
AS Antsla Inno juhatuseliige Ari Juhani Lustila, MTÜ Antsla Jahikeskuse juhatuseliige Risto Tõniste, rahvahääletuse võitja Eliise Abel ja Võrumaa tegusaim kodanik 2017 Hillar Irves.

Foto: Jaanus Tanilsoo

VÕRUMAA SPORDIAASTA LÕPETAMINE 2017

28.12.2017 / 17:00
KULTUURIMAJAS KANNEL

Kõik on kutsutud!

VÕRUMAA SPORDILIIT

Kuulutame välja maakonna **PARIMAD SPORTLASED** ja **VÕISTKONNAD**, kõige spordisõbralikumad **ASUTUSED** ja **ETTEVÕTTED**! Samuti tunnustame maakonna parimaid **NOORSPORTLASI** spordialade kaupa ning **KOOLE**! Lõpetame **VÕRUMAA MÄNGUDE** aasta ja tunnustame usinamaid!

VÕRUMAA SUUSASARI 2018

I etapp -	3. jaanuar
II etapp -	31. jaanuar
III etapp -	14. veebruar
IV etapp -	28. veebruar
V etapp -	25. märts

vorumaaspordiliit.ee

MAAILMA SUURIM AERUTAMISMARATON!

21. APRILL 2018
REGISTREERIMINE ALGAB
1. JAANUARIL KELL 00:00:01

STARTI ON OODATUD ENAM KUI 1600
AERUTAJAT 20 RIIGIST! OSALE SINAGI!

WWW.VOHANDUMARATON.EE

100 kilomeetrit ilusat jõge, 24 tundi puhast naudingut!

AASTARING HEATEGUSID

VÕROMAA SPORDIPUHVET JA 3. HEATEGEVUSJOOKS KOGUSID NOORTE HEAKS 5556 EUROOT

Juba kolmandat aastat kogub Võrumaa Spordiliit Võrumaa Spordipuhveti ja Heategevusjooksu abil toetust maakonna tubimatele ja lootusrikkamatele noorsportlastele. Kui 2015. aastal kogunes 1175 ja 2016. aastal juba 3121 eurot, siis lõppeva aasta tulemuseks on juba koguni 5556 eurot. Summa jagab Võrumaa Spordiliidu juhatus stipendiumitena kõige silmapaistvamatele noortele erinevate spordialade lõikes.

ORIENTEERUMISE MAAILMAMEISTRIVÕISTLUSED JA VÕRU LASTEFESTIVAL

Kõige suurema võimaluse Võrumaa Spordipuhveti heategevuslikku tulemit koguda andsid Lõuna-Eestis toimunud orienteerumise maailmameistrivõistlused (WOC2017) koduses Rõuges ja Tartumaal Vitipalus, kus vabatahtlikena teenindasid orienteerumishuvilisi

Merike, Külli, Koidu ja Kaspar ning igal vabal hetkel toetasid Sixten, Jüri, Tõnu, Andy, Rõugest Tiit, Jaanus, Ingrid. Võru 1. lastefestivali ajal oli Võrumaa Spordipuhvet väljas Okasroosikese lasteaia hoovis asunud seikluspargis, kus abivalmis teenindajate seltskond koosnes Merikesest, Küllist, Koidust, Esterist, Sixtenist ja Hillarist. Lisaks on puhvet liikunud kaasa ka Võrumaa Spordiliidu korraldatud spordiüritustel ning süüa-juua pakuti ka novembri lõpus toimunud vabauhenduste messil kultuurimajas Kannel.

Täname kõiki, kes abistasid või/ja ostsid ja sellega noori toetasid!

Võrumaa Spordipuhveti vabatahtlikult tegus kollektiiv Võru lastefestivalil Hillar Irvise juhendamisel jäätisekokteili valmistamas.

3. HEATEGEVUSJOOKS

3. DETSEMBER 2017

Sama kaua kui on Spordipuhvet tegutsenud, on ajalugu ka Heategevusjooksul. Sel aastal toimus armas ja õdus jõuluhõnguline jooksu- ja kõnnipäev 3. korda ja 3. detsembril Kubija suusabaasis. Igal osalejal oli võimalus just oma äranägemise ja võimaluste järgi osalustasuga heatugu toetada ning panustada oma tervisesse just nii kiire liikumisega kui tahtmist oli. Ja kuigi sellel sündmusel polnudki võidukihutamine see kõige tähtsam, oli lahedaid finišiheitlusi siiski tore vaadata.

Jooksuringid fikseeriti ajaliselt ja lisaks Tsenteri poolt heatona valmistatud osalejamedalile tunnustasime nobedamaid ka OÜ Briljantkæ poolt heatona valminud kruusiga. Mudilastele ja kõndijatele jäi samuti mälestuseks medal ning nii mitmelegi osalejale naeratas loosiõnn Silja Sport poe lahkelt pererahvalt heatona saadud suusamütsiga. Korralduses aitasid vabatahtlikena kaasa Võru Spordikeskus, Eno ja Helve, Võru Suusaklubi ja Hille, Asko, Mario, Orienteerumisklubi ja Sixten ning Ekstreempark ja Hillar. Hindamatut abi osutasid jätkuvalt meie parimad sõbrad Külli, Koidu ja Ester ning noored abilised: Timo, Robi, Eliise, Annabel, Gendra, Ott ja Hanna-Liina.

Oma tervise heaks jooksis-kõndis lumevaibaga kaetud metsaradadel 138 spordisõpra, aga annetajaid, kellel mingil põhjusel kohale tulla ei õnnestunud, oli veelgi. Tervislik heategu sai kokku suurim – 1371 eurot!

SÜGAVAIM KNIKS JA SOOJEM PAI TEILE KÕIKIDELE,
AITÄH SÕBRAD!

VÕROMAA SPORDILIIT

TUNNUSTUS

Võrumaal tunnustati tublisid noorsootöötajad

Läinud kuul Lasva rahvamajas toimunud Võrumaa Noorsootöötajate tänuüritusel pälvis Võrumaa aasta noorsootöötaja nimetuse Võru noortekeskuse juhataja Maivi Liiskmann. Võrumaa aasta huvijuhiks tunnustati Kertu Torn Vastseliina Gümnaasiumist.

Tunnustati ka kõigi Võrumaa omavalitsuste aktiivseid noori. Tänukirja said Karl Pruuli (Antsla vald), Mairo Hannust (Haanja vald), Koit Roots (Lasva vald), Kärt Karro (Meremäe vald), Keidi Fomotskin (Misso vald), Piia Kängsep (Mõniste vald), Li-sette Heitur (Rõuge vald),

Võrumaa aasta noorsootöötaja Maivi Liiskmann (keskel) ning Võru linna ja valla aasta noored Emil Aništšenko ja Keiu Kinna. Foto: Võru Noortekeskus

Kebyn-Marcus Räst (Sõmerpalu vald), Karoliine Marinitseva (Urvaste vald), Kaisa Langus (Varstu vald), Melany-Regle Langus (Vastseliina vald), Keiu Kinna (Võru vald) ja Emil Aništšenko (Võru linn). Oma tervitused noorsootöö valdkonna tegijatele edastasid maasekretär maavanema ülesannetes Eveli Kuklane ja Võrumaa Omavalitsuste Liidu esindaja Mailis Koger.

Kontserdil astusid üles Lasva meeskoor, kohalikud tantsutüdrukud ning Kääpa kooli laululapsed.

SAAGE TUTTAVAKS

- **Keiu Kinna** on aktiivne noor, kes panustab nii iseenda kui ka kogukonna arengusse. Ta laulab kooli segakooris ja sageli võib teda kohata ka spordisaalis. Tüdruk saab hakkama töötubade juhtimisega, avaldab selgesõnaliselt oma arvamust ning pakub noorsootöö rikastamiseks julgeid ja innovaatilisi ideid. Keiu on usaldusväärne meeskonnaliige, kellega saab arvestada. Keiu teab, mida ta tahab, oskab eesmärged seada ja nende suunas liikuda. Tema jaoks on iseenesestmõistetav, et tulemusteni jõudmine nõuab pühendumist, järjepidevat tööd, täpsust ja korrektsust. Keiu on läbinud riigikaitsekursuse ja soovib õpinguid jätkata kõrgemas kaitseväekoolis. Tegemist on aktiivse noorega, kes panustab kogukonda ja enesearengusse.
- **Emil Aništšenko** on alati valmis aitama, et panustada ürituse toimumisse. Leiab kiirelt lahendusi probleemidele, on viisakas ning soovib teistele noortele lähedaid üritusi korraldada. Oma ettevõtlikkuse ja sooviga Võru linnas noortele midagi uut pakkuda on ta eeskujuks teistelegi.

KOMMENTAAR

Võru Noortekeskuse tegus aastalõpp

Võru Noortekeskuse tänavune aastalõpp jätkub kirevate sündmustega. Aasta viimastesse nädalatesse mahtus ja mahub nii tunnustust, uute traditsioonide loomist, rahvakalendripühade elavdamist kui ka igapäevatööd nobedatele näppudele. Noorsootöötajate maakondlikul tunnustamisüritusel 17. novembril Lasval tunnustati teiste noorte hulgas Võru valla noort Keiu Kinnat ja Võru linna noort Emil Aništšenkot. 24.

novembril toimus Võru spordihallis juba 15. korda noorte korraldatud kesköökoss. Novembris tähistati ka rahvakalendri pühased – mardi- ja kadripäeva –, mis kahjuks ei ole tänapäeva noortele enam eriti olulised. Siiski usume, et kui ise täiskasvanutena peame rahvatraditsioone tähtsaks ja võtame nendest aktiivselt osa ja noori kaasame, hakkab uus põlvkond Eesti rahvakalendri pühased taas väärtustama.

Noored osalesid Tallinnas „Lahedal Koolipäeval“, kus arutati vabaduse erinevaid tahkusi – kuidas vabadusega vastutustundlikult ringi käia ning kuidas vanavanemate kätte võideldud vabadust maksimaalselt isikliku arengu huvides rakendada. Noortega jagasid inspireerivaid mõtteid erinevate eluvaldkondade sarravad tähed. Noortekeskuse jõulud peeti sel aastal juba 11. detsembril,

millele järgnesid noorte ettevalmistused 15. detsembri Kaugeskuse ostuööks ja 16. detsembril peetud Võru linna jõululaadaks. Noortekeskus läks laadale ja ostuööle omatehtud jõulukaartide, piparkookide, jõululeiva, küünalde, jõulupärgade ja jõuluehetega.

Maivi Liiskmann, Võru Noortekeskuse juhataja

Kadripäeva hommik Kreutzwaldi koolis.

KUU PILDIS

18+ korvpallitalentidega madistanud Võru linnavalitsuse meeskond rünnakul.

XV kesköökoss Võrus

Noorte korraldatud kesköökoss 24. novembril Võru spordihallis on traditsiooniks saanud. Juba viieteistkümnendat korda toimunud üritusel selgusid parimad tänava-korvpallis. Kui eelmisel aastal osales 14 korvpallitiimi, siis sel aastal oli kohal 27 meeskonda ning üle paarisaja pealtvaataja. Vanemas vanusegrupis võitis võistkond Theodor 45 (Norman Räim, Greg Kirsimäe ja Sander Sõrmus) ja noorem vanusegrupis võistkond

Süljeleid (Tõeleid Liira, Andreas Leotoots, Risto Nõmm ja Raido Vestmann). Noorte kutsel võistlema saabunud Võru linnavalitsuse meeskond jõudis noorte korvpallitalentidega madistades, oma isikliku fännklubi toetusel nelja parema hulka, kuid otsustavate mängude võitmiseks nende eakal koosseisul enam jõudu ega osavust ei jätkunud. Peale korvpalli sai publik nautida Katariina tantsustuudio ja JJ Streeti tantsijate etteasteid.

Hetk noorema vanuserühma võistkondade mängust.

Lauluisa kooli edukas esinemine Euroopa suurimal robotifestivalil

Võrumaa noored robotikud võistlesid novembri viimasel nädalavahetusel Tallinnas Euroopa suurimal robotifestivalil Robotex 2017, kus Võru Kreutzwaldi Kooli võistkond saavutas kolmanda koha. Sel aastal osales Kreutzwaldi kool Robotexil mBot robotiga Makeblock MakeX Challenge-il

ja LEGO Mindstorm EV3 robotiga LEGO sumovõistlusel. Makeblock MakeX Challenge oli esmakordne võistlus Robotexil, kus Makeblock mBot V1.1 robotiga tuli läbida võimalikult kiirelt takistusrada, jälgides sealjuures täpselt raja joont algusest lõpuni. Lisaks tavalistele seintele oli rajal ka joone katkestusi, ristteid ning liikuvaid takistusi.

On suur rõõm, et meie meeskond saavutas sellel võistlusel kolmanda koha. Võistkonda kuulusid Richard Zeno, Karl Jakop Pintmann ja Kääpa kooli õpilane Urmet Pihus. Võistkonda juhendasid Evi Tarro, Lembit Pähnapuu ja Arvi Pihus.

Evi Tarro, võistkonna juhendaja

< Hetk parimate autasustamiselt ja võidetud auhind.

PIIRIÜLESED PRAKTIKAD

Toimekad sügiskuud Võru Gümnaasiumis

Kui tsiteerida kirjandusklassikat, siis enne läheb küll issanda päike looja, kui meie oma sügiskuiste tegemiste üleslugemisega valmis jõuame, aga väikese läbilõike tahaks siiski pakkuda.

Meie kooliaastat alustas septembri alguses juba traditsiooniks kujunenud õpilaste sisustatud muusikaline õhtu, mis ka kogukonnale avatud oli. Valitud palad möödunud õppeaastast pakkusid mõnusaids elamusi.

Eesti toidu kuu raames toimus 28. septembril koolis kalapäev. Olime valitud nende viie Eesti gümnaasiumi hulka, kellele tulevad külla tippkokad ja kohalike kalakasvanduste esindajad ning kes tutvustavad õpilastele kalatoite ja kalandust. Meie koolis valmistas Leoki kalakasvatuse angersägast koolilõuna tippkokk Angelica Udeküll.

2. oktoobril külastas kooli president Kersti Kaljulaid ja avas just meil üleriigilise ettevõtlusnädala. Paar päeva hiljem, 4. oktoobril tähistasime elamusõhtusöögiga kooli 3. sünnipäeva, sest kolmeaastane laps otsib elamusi, harjutab juba ise lusika ja kahvliga söömist ning naudib seltskonda.

Teist korda toimunud Kagu-Eesti riigigümnaasiumide võistluslik reaali- ja loodusteaduste päev Quantum on leidnud oma koha ja seda oodatakse.

Külastuste maitsemeeli ergutas restorani pidajast tippkokk Joel Ostrat, muusikaliste elamuste eest hoolitsesid nii meie oma kooli õpilased kui ka Marek Sadam ja Tõnu Laikre.

Kirjanikest on meile põnevaid kohtumisi pakkunud Merca, Triin Katariina Tammert ja Marek Kahro.

Teaduste Akadeemia loengupäev 20. novembril oli seekord pühendatud psühholoogia ja selle raames ärgitasid meid mõtlema akadeemik Jüri Allik, kes kõneles psühholoogia rõõmudest ja valudest, doktorant Kariina Laas rääkis uimastitest ja Astra Schults arutles teemal „Kas keel teeb inimeseks?”.

Õpilaste tegemisi

Ülekoolilised õppekäigud viisid meid sel aastal Tõravere Observatooriumisse, Tartu Loodusmuuseumisse, TTÜ Tartu Kolledžisse, Valga Militaarmuuseumisse, Eesti Rahva Muuseumisse ja Tagurpidi majja, Vargamäele Tammsaare maile.

5. oktoobril alustasid ideelaboriga oma hooaega 15 uut õpilasfirmat, et arendada häid ideid, panna proovile oma

ettevõtlikkus ja omandada kogemusi ettevõtlusvaldkonnas.

Üle nädala kolmapäeviti on klassiruumid tihedalt täis nii klasside kui ka sõpruskondade esindajaid, sest ajusid registatakse nii loodusviktoriinis kui ka kaunite kunstide viktoriinis Bumerang. Sõbralikku konkurentsi pakub õpilastele ka õpetajate võistkond.

Et paremini toetada 10. klassi õpilaste kohanemist meie koolis, loime õpioskuste kursuse, et õpilased saaksid endast rohkem teadlikumaks nii inimese kui ka õppijana. Kursuse „Johannese akadeemia” läbivate teemade hulka kuuluvad kindlasti erinevad õpistiilid, -oskused, -strateegiad, aju inimegevuse juhina, motivatsioon, harjumused, mõttemustrid, ajaplaneerimine, iseseisva ja meeskonnatöö oskus.

Valikainete ja meie koostööpartnerite nimekiri on sel aastal täienenud: TÜ väitlusklubi pakub õpilastele võimalust harjutada argumenteerimist ja väitlemist, Tü turundusklubi harib turunduskuimustes, fotograafiahuvilistel oli võimalus valida „Öfotograafia ja valgusmaalangu” ning „Toidu- ja portreefotograafia” kursuste vahel. Viimases on muuhulgas valmimas ka meie kooli töötajate elektrooniline retseptiraamat. Elektroonika- ja robotikahuvilistele käivitus edasijõudnute kursused. Füüsikahuvilistele pakkusime mitmeid uusi kursusi, mis ka avanesid: „Lihtsate vahenditega praktiline füüsika”, „Füüsika ja tehnika”, „Goldbergi masina ehitamine”. Eri liiki eneseväljendus- ja eneseleidmisvõimalusi pakuvad kursused „Kõne- ja väljenduskunst”, „Loovtants”, „Jooga ja meditatsioon”.

Sel aastal tegutseb koolis Tartu Ülikooli Teaduskooli füüsika õpikoda, valikainete nädalal väisas meid rändav bioklass. Tulles vastu õpilaste soovidele pakume teistest õppeperioodist võimalust õppida soome keelt 3. võorkeelena.

Õpilasfirmade noored.

Uurimis- ja praktiliste tööde raames korraldavad õpilased sel õppeaastal ise mitmeid üritusi: läbi on juba viidud *disco* golfi võistlus, ees on ootamas saali jalgpalli-, võrkpalli- ja siseorienteerumise võistlused, lauateniseturniir ja tuletõrjespordi võistlused. Õpilaste omaalgatuse korras alustas uuesti animeklubi, esimese kohtumiseni peaksid jõudma ka psühholoogiahuvilised noored.

24. novembril toimus Võru Gümnaasiumis järjekorras teine Kagu-Eesti riigigümnaasiumide võistluslik reaali- ja loodusteaduste päev Quantum, mille teravik on suunatud õpilastele, kes eespool mainitud valdkonnast tõsiselt huvituvad. Rõõm on tõdeda, et Quantum on oma koha leidnud ja seda oodatakse. 1. detsembril kogunesid Värskas samuti Kagu-Eesti

riigigümnaasiumide õpilased, et koos laagris valmistada loodus- ja reaaltõde aineolümpiaadideks.

Õpilaste tegemisi on mitmel korral märgatud. Üleriigilisel kokkuvõttevõistlusel Tuum saavutasid Lauri Lepik ja Kevin Pedras 2. auhinna ning parima kooliõpilase ja parima võistkonna eriauhinna, Enely Ernits ja Alissa Eksin auhinnalise 3. koha. Vikipeedia artiklite konkursil „KAE Maa ilma” saavutasid Keity Johanson artikliga „UNESCO Läänemere projekt” ja Karoli Kivi artikliga „Valitsustevaheline Kliimamuutuste Nõukogu” auhinnalised kohad. Toodi esile ka meie õpetaja Paula Solvaku töö suure hulga võistlustel osalenute juhendamisel.

Lähtuvalt kooli selle õppeaasta tegutsemiseesmärkidest on valmis saanud kooli arengukava

ja õppekava ning aset on leidnud mitmed kooli meeskondade koostöökohtumised Tartu Tamme Gümnaasiumi, Hugo Treffneri Gümnaasiumi, Põlva ja Valga gümnaasiumidega. Oma häid praktikaid olene jaganud Läänemaa, Nõo, Pärnu Koidula ja Jüri gümnaasiumile, tuge pakume loomisjärgus Rapla, Paide ja Viimsi riigigümnaasiumidele.

Ees on ootamas jõuluaeg, mis oma aastalõpu kiiruses just tempot ei aeglusta. Loodame siiski, et igaüks meist leiab aega ka endasse vaatamiseks ega unusta oma lähedasi. Teeme kõigile koolielu sisukamaks muutmise ja ettevõtmistesse panustamise eest pika pai!

*Annely Hindrikson,
Võru Gümnaasiumi õppejuht*

Lugemine loeb

13. novembril toimus Võru Kesklinna Koolis rahvusvahelise Erasmus+ projektiga „Today a reader, tomorrow a leader” seotud tänuüritus. Õpilased, kes olid eelmise õppeaasta jooksul lugenud kõige rohkem raamatuid, olid palutud kooli loengusaali, kus toimusid erinevad põnevad ülesanded, millele lahenduse leidmiseks said lapsed kasutada oma teadmisi loetud raamatutest. Iga õpilane sai kingituse, milleks oli otse loomulikult raamat. Üritus lõppes ühise tordisõimisega.

Alates 2016. aasta septembrist osalevad Võru Kesklinna Kooli seitsme klassi õpilased teistest kooliastmest koos Poola, Slovakkia, Belgia ja Hispaania lastega rahvusvahelises Erasmus+ projektis „Today a reader, tomorrow a leader”. Lapsed loevad enda valitud raamatuid, koostavad esitlusi ja tutvustavad loetut kaaslastele. Tekkinud on lausa võistlus, kes loeb rohkem, kellel on põnevam raamatuvälik. Lugemissoovitusi jagatakse nii õpilaselt õpilasele kui ka kolleegilt kolleegile.

Et ärgitada lapsi rohkem raamatuid lugema, teeme aktiivselt koostööd teiste riikide projektis osalejatega. Projekti avakoosolek leidis aset mullu oktoobrikuises

Võrus, kuna oleme projekti koordinaatoriteks. Teine koosolek toimus tänavu veebruaris Slovakkias. Meie vastuvõtjaks oli väikeses külakeses Budimiris asuv Milana Rastislava Stefanika nimeline kool, mis asub Slovakkia suuruselt teisest linnast Košicest 9 km kaugusel. Tegemist on meie mõistes põhikooliga, kus õpivad sama vanad õpilased nagu meilgi, erinevus on vaid selles, et kõrvalhoones on ka kaks lasteaiaühikut. Koolikorraldus on võrdlemisi sarnane meie omale, kuna mõlemad riigid on ajalooliselt n-õ sotsialistliku taustaga. Vaatamata sellele, et tegemist oli maakooliga, oli see tehniliselt ja materiaalselt väga hästi varustatud.

Kaugel Hispaanias

Kolmas töökoosolek oli mai keskelt Hispaanias (Kataloonias). Sealseks võõrustajaks oli Barcelona lähedal asuva Girona linna Pericot’ kool, kus õpivad lapsed alates 4. eluaastast ja kooli lõpetamise ajaks on nad jõudnud 6. klassi. Õppetöö selles koolis on tavapärasest pisut erinev. Enamik teadmistest omandatakse praktiliste ja loovate tegevuste kaudu. Klassiruumide sisustus on lihtne, palju on näha taaskasutust ja ise tehtud õppevahendeid.

Raamatukangelaste otsinguil. Foto: Tõnis Anton

Oktoobris 2017 toimus projektikoosolek Poolas Varssavi lähedal asuvas Ostrowku koolikompleksis. Tegemist on meie kooli suuruse põhikooliga, mis parasjagu oli remondis. Seega nägime, kuidas õppetöö oli korraldatud ka remonditingimustes. Õppetöö korraldus koolis oli võrdlemisi sarnane meie omale. Kooli materiaalne baas aga oli tunduvalt kehvem kui meil.

Igal töökoosolekul, mis toimub väljaspool Eestit, osaleb neli meie kooli õpetajat, kes saavad võimaluse näha, kuidas toimib meie ühisprojekt erinevates koolides, ning arendada oma võõrkeeleoskust ja suhtlemisjulgust. Iga selline kokkusaamine aitab lisaks projekti ülesannetega paremaks toimetulekuks ka võõrustava maa kultuuriga tutvavaks saada. Lisaks

sellele, et õpime partnerriikide kolleegidelt, võimaldab nädalane koolist eemalolek ja pikk reisimise kuluv aeg palju teada saada ka oma siinsete kolleegide kohta, kellega igapäevases töös ei pruugigi väga tihedalt suhelda.

Iga projektis osalev riik tutvustab alati oma haridussüsteemi, annab põhjaliku ülevaate oma koolist, võimaldatakse külastada õppetunde ning toimuvad vestlused õpetajatega. Kuna tegemist on lugemisprojektiga, siis oleme alati külastanud ka linnaraamatukogu. Samuti on saanud traditsiooniks, et külastades eri riikide kooli, antakse seal õpilastele paar oma maad ja kultuuri tutvustavat tundi. Iga päev leiavad aset projektikoosolekud, mille käigus antakse ülevaade ja

näidatakse üksteisele eelnevalt tehtud tegevusi ja analüüsitakse koos tulemusi. Samuti arutatakse läbi järgnevad tegevused ja nende presenteerimise võimalused.

Tore on tõdeda, et kõik meie partnerriikide koolide õpetajad on väga kõrgelt motiveeritud osalema ühises projektis. Huvitav on näha, et igas koolis on lähenetud teemale ka pisut omanäoliselt, kuigi põhiülesanded on samad. Sageli tehakse lisaks ettenähtule veel palju erinevaid ja põnevaid lugemisega seotud üritusi või ülesandeid ning kaasatakse ka kogu kooli, lapsevanemaid, lasteaialapsi.

Võru Kesklinna Kool tähistas aprillis rahvusvahelist raamatu ja roosi päeva ülekoollise lugemistunniga ning õpilased ja õpetajad kinkisid koolile raamatuid, mis said koolile avalikuks kasutamiseks 2. korruse riigilisse seatud. Suvi möödus meie kooli projektis osalevatel lastel lugedes. Septembris tegime vahekokkuvõtte ning otsustasime premeerida esimese projektiaasta tublimaid lugejaid.

Koolist väljapoole

Mitmed tegevused on suunatud ka koolist väljapoole. Jõulude ja lihavõtte ajal käisid meie kooli 4.a klassi õpilased kohtumas Võru Järve Kooli lastega ja lugesid neile ette erinevaid jutte. Teiste projektis osalevate klasside õpilased on samal ajal käinud ette lugemas Päkapi ja Okasroosikese

lasteaia lastele. Talvel panid lapsed kokku oma lemmikraamatuid tutvustavad postriid, mida said kevadel näha Võru Maksimarketil külastajad. Võtame osa ka linna lasteraamatukogu poolt pakutud üritustest. Käisime kohtumas kirjanikega, võistlesime kirjandusmängus ning osalesime suvises lugemisvõistluses. Ka selle aasta detsembris jätkame ettelugemise traditsiooni lasteaedades ja järve koolis. Kes meie tegevuste vastu rohkem huvi tunneb, leiab projektile suunava lingi kooli kodulehelt.

Nädal, mis veedetakse partnerkoolil külas, möödub alati lausa lennates. Meelde jäävad ühised vestlusringid, sealsed sõbralikud ja positiivsed kolleegid ja õpilaste särasilmad naeratustel. Projekti kohtumistelt saab alati kaasa head emotsioonid ning sületäie kogemusi ja plaane. Veebruaris kohtume lugejate – liidrite juhendajatega juba Belgias Antwerpeni lähedal Hoogstratenis asuvas Scharrel Minderhouti koolikompleksis. Seniks aga soovime kõigil leida aega ka lugemiseks, sest põneva raamatu lugemine on hea emotsionaalne puhkus.

*Õnne Kronberg,
Võru Kesklinna Kooli õppejuht ning projekti „Today a reader, tomorrow a leader” koordinaator
Aigi Musto,
Võru Kesklinna Kooli emakeeleõpetaja*

LASTEAIALOOD

Võimatu sai võimalikuks: Päkapiku lasteaias valmisid Eesti Vabariigi juubeliks isetehtud rahvariided

Rahvariietega on meist kokku puutunud igaüks, kas neid siis ise kandes või kandjaid imetledes. Kuid rahvariideid ise valmistanud on vähesed. Uhkusega saame tõdeda, et Päkapiku lasteaia õpetajad sellega aga tõepoolest hakkama said.

„See on vägev tunne,” kirjeldab äsjaavalminud Hargla kihelkonna rahvariided selga pannes Päkapiku lasteaia direktor Merike Kaver. Tema on ka üks neist, kes kogu protsessi seelikulõnga värvimisest kuni tanupaelte õmblemiseni läbi tegi.

Kuidas aga kõik alguse sai? Selleks tuleb minna tagasi aastasse 2013. „Kui kuidagi ei saa, siis kuidagi ikka saab,” otsustasime isekeskis ning asusime esimest taotlust kirjutama. Ikka selleks, et võimatu teoks teha. Taotlus läks Rahvakultuuri Keskuse poole teele ning ega me isegi esialgu uskunud, et meie hullumeelset ideed – teha endale ise rahvariided – keegi toetada võiks. Ometi saime peagi rahajagajatelt positiivse vastuse ning ettevalmistustööd triibuseeliku kudumiseks said

alata. Mai algul tõstis kuller suure kastitäre villast lõnga lasteaia ukse kõrvale ja nüüd tuli tõepoolest asjale märksa tõsisem käik anda.

Juba juunikuus tossaski Loosu järve kaldal 5 värvimisootel „nõiakatelt”. Millist värvi ja kui palju kateldes segada, seda teadis meie õpitoa juhendaja Ülle Möttus. Igatahes tasus meie kahepäevane rassimine end ära ning vaatepilt, mis avanes, tegi meele rõõmsaks. Värvilisi lõngavihte ritta seades võis juba aimata tulevaste seelikute värvikirevust.

Kangakudumist alustasime sügisel ja kui viperused välja arvata, kulus ühe seeliku kudumiseks keskmiselt kolm nädalat. „Vägev algus on tehtud,” tõdesime, kui 2014. aasta märtsikuus ligikaudu 23 meetrit triibukangast kangastelgedelt maha kerisime. „Kõige tore-dam aga on see, et iga seelik sai kuduja nägu,” leidis omakootud kangast silmitsedes õppealajuhataja Anita Punamäe.

Seeliku vööle kinnitamiseks vajasime aga nüüd kirivööd. Rõõm oli suur, kui

meid soostus 2014. aasta sügisel õpetama tulema käsitöömeister ja raamatu „Eesti kirivööd” autor Piia Rand. „Kas soovite kududa pulga ja niitega või kangastelgedega?” päris ta meilt esmalt. „No koome ikka nii nagu vanasti seda tehti,” kinnitasime entusiastlikult. „Selge, siis pulga ja niitega,” sõnas ta muheledes ja „aheldas” meid piltlikult öeldes vöö lõime pidi varbseina külge. Esmapilgul arusaamatuna tunduv kirjalõnga kaotamise ja üleskorjamise maagia haaras meid aga peatselt jäägitult endasse. Oktoobriks oli vöölõimele ring peale kootud. Lisaks kaheksale valminud kirivööle saime sellest projektist kaasa väärt teadmised.

Triibuseelik ja kirivöö olid valmis, nüüd sai minna ainult edasi. 2015. aasta talveks oligi järg jõudnud Hargla rahvariide pluuside tikkimise kätte. „Kus asub lähim tikkimismasin?” käis nii mõnelgi asjaarmastajal peast läbi, kui ta ohtes luupi ja tabamatu ruudustikuga linast kangatükki silmitses. Meie järjekordse õpitoa vedaja

Päkapiku lasteaia õpetajad üheskoos valmistatud rahvariietes. Foto: Diana Ruitlane-Rüütli

Carmen Kungas aga oli järjekindel ning suve hakuks said kõigil vajaminevad tikkpisted tehtud. Jäi veel pluuside kokkuõmblemine. Siinkohal tahame teha pika pai Päkapiku lasteaia õpetaja abile Juta Lillemetsale, kes õmblemise osas ka edaspidi meile suureks toeks oli.

Hargla kihelkonna vestide valmistamiseks oli aga hoopis käegakatsutavam eesmärk – 2016. aasta varasuvel toimuv II Eesti Naiste tantsupidu. Taganemisteed enam polnud, sest

suve hakul toimuvaks peoks oli pääse taskus ning kaaruspaelaga kaunistatud vestid tuli valmis saada. Selget sihti silme ees hoides istusime nagu Kihnu memmed koosolekutel ja lasime aga kätel käia. Ja valmis me oma vestid ka saime. Oli ikka uhke tunne küll, kui peol uuriti: „Kust nii ilusad rahvariided pärit on?”

2017. aastaks olimegi „koe-rast” üle saanud ning jäänud oli ainult „saba” ehk siis tanu ja põll. Needki said sügiseks

valmis ja viimaks saimegi öelda: „Ära tegime!”

Aitäh Merike, Anita, Liivi, Monika, Juta, Urve, Terje, Liina, Maie, Kadi ja Kaisa, et võimatu teoks tegite! Aitäh ka Vana Võrumaa kultuuriprogrammi rahastajatele, et meie ettevõtmist toetasite.

*Kadri Mähar,
projekti vedaja, Päkapiku
lasteaia muusikaõpetaja*

Päkapiku lasteaia kingitused Eesti Vabariigi 100. juubeliks

Päkapiku lasteaias nagu kogu Eestis nuputati, missugune oleks vääriline kingitus Eesti Vabariigi 100. juubeliks. Muidugi võib suurepäraseks kingituseks pidada ka viie aastaga valmistatud kaheksat Hargla kihelkonna rahvariidekomplekti, mis sel aastal valmis said. Oma kätega, kaua tehtud ja kaunistatud! Uhke pidusse selga panna!

Kuid päkapikkude näpud ei püsi paigal. Novembris alustasime uut projekti – sinimustvalge kaltsuvaiba kudumist koos laste ja lapsevanematega. Meie väsimatu muusikaõpetaja Kadri Mähar ja alati hea avitaja Priidu Teppo panid lasteaia huvituppa üles Priidu vanaema üle saja aasta vanused kangasteljed ja vedasid üles lõime. Kuulutasime peredele välja kaltsukerade kogumise ja iga rühm võttis endale ülesandeks kolme päevaga kududa 100 sentimeetrit kangast.

Koolieelikud, kelle jalad juba ulatusid tallalaudu tallama, said väikese õpetuse ja juhendamisega ise suurepäraselt hakkama. Väiksemad lapsed aitasid emal või õpetajal sobivat värvi kaltsuribasid valida ja

< 3-aastane Rolf koos emaga vaipa kudumas.

süstikut edasi-tagasi liigutada. Mõnel lapsel oli õnn emme süles soalauda kinni tõmmata. Oma triibu on vaiba sisse kudunud juba üle viiekümne abilise.

Detsembri alguseks peaks valmima kümnemeetrine kaltsuvaip, mis hakkab kaunistama lasteaia pikka koridoriseina. Lisaks kaunistusele on sel ka praktiline väärtus – vaibale hakkame piltide, kunstitööde, projektikokkuvõtetenähtena üles panema kõike seda, mida lapsed on õppinud Eesti ja oma kodukoha kohta.

Olen näinud meie inimeste, emade ja laste vaimustust kangakudumisest ja selle tulemusest. See isetegemise rõõm ongi ehk kõige suurem kingitus Eestile!

Veebruaris ootame aga peresid osalema enda valitud ja õpitud lauludega suurel perekontserdil „Mu kodu on kodumaa värvi!”. Teeme koos toreda peo – kingituse meile endile, meie lastele, Eestile!

Anita Punamäe

JÕULUOOTUS

Võru Kreutzwaldi Kooli 6.b klassi õpilased jõulurõõmust

- Jõulurõõmud on väga erinevad. Paljudele meeldivad kelgutamine ja suusatamine. Mulle talve ilu, lumi. Muidugi ka pere, sugulased. Tihti on nii, et pisikesed asjad teevad rõõmu. Ka lumememm ja lumesõda käivad jõuluaia ilu juurde. (Henri Vink)
- Jõulurõõm on rõõm, mida põhjustab perega koosolemine. (Aleksander Puolakainen)
- Jõulud on ilus aeg, saab olla koos pere ja sõpradega. Saab süüa veivorsti ja piparkooke, saab mängida lumes ja ehitada lumeonnet. (Rovan Henning)
- Jõulurõõm on südant soojendav tunne, mil saab koos sugulaste ja sõpradega olla. (Joel Kant)
- Jõulurõõm ei pea olema saamisrõõm, vaid võib olla andmisrõõm,

kui kinkida mitte heal järjel olevatele inimestele neile vajalikke asju. Mind teevad rõõmsaks maalolek, perega koosolemine, teiste soovide täitmine, kui ma teen teisi rõõmsaks. Mulle toob rõõmu kaupluse jõulupuu ning ka see, kui kauplus mõtleb laste peale. (Reio Vissel)

Jõulurõõm on perega olemisest, teistele kingituste tegemisest, jõuluvanast. Saame süüa traditsioonilisi toite ja mängida koos sõpradega. Rõõmu on väga palju neil, kes oskavad ka väikestest asjadest rõõmu tunda, nt kui keegi vastu naeratab või soovib häid jõule. (Liisbeth Laiv)

Kui saan millegi heaga hakkama, tunnen rõõmu. Rõõm on ka harmoonilisest perest. Ootan

südamesoojaga pidulikku sõõmaega pere ja sugulastega. (Oskar Olesk)

- Tunnen jõulurõõmu siis, kui saan olla koos perega ja meil on lõbus – see tekitab hea ja sooja tunde. (Rasmus Heyoan Mölder)
- Jõulurõõm on ainulaadne rõõm, mis tekib valgest lumest, jõulupuust, kingitustest ja perega koosolemise. (Nora Peri)
- Jõulurõõm on see, kui kõik on jõulude ajal hästi, kogu pere on koos, lund sajab, jõulukuusk särab, glögi ja mandariini lõhn täidab toa. (Andreas Vanatalo)
- Jõulurõõmu on väga mõnus tunda ja näidata. Tore, kui jõuluajal juhtub midagi head või õnnelikk. (Simon Hallimäe)
- Jõulurõõm võib tekkida ükskõik

millest, näiteks lumesajust, jõuluohtul perega koosolemisest või lihtsalt jõulutundest. Jõulurõõm tekib igaühel erinevatest asjadest, ka lihtsalt jõulupuu kaunistamisest. Jõulurõõm ei teki ainult kingitustest, vaid sellest, et Sinu ümber olevad inimesed on rõõmsad. (Helena Ploom)

- Mulle meeldib teha teistele kinke ja näha nende nägu, kui kingitused neid rõõmustavad. (Kert Sander Eerik)
- Jõulurõõm on see, kui inimesed saavad olla vabalt oma riigis, nautida lund ja rohelist kuuske. Samas ka see, kui istud kamina ees ja õues paugub pakane. Sul on seljas jõulukampsun ja jood kuuma kakaod. (Rolando Pöld)
- Ma eriti ei oskagi väljendada oma

jõulurõõmu, aga see on ikkagi väga tähtis ja hea tunne. Rõõm on mõllata koos sõpradega lumes, olla koos pere ja sugulastega. (Emilia Juss)

- Jõulurõõm ei peitu kingitustes, vaid ka lihtsalt perega koosolemises ja imekaunite jõuluhetkede nautimises. (Aleksandra Karpuhhin)
- Jõulurõõm tekib siis, kui kogu pere on rõõmus ja teeb midagi koos, olgu siis lumememme meisterdamine, kuusepuu ehtimine või koos söömine. Õues on hea ilm – sajab lund ja paistab päike. Jõulurõõmu saab sellest, kui inimesi aidatakse ja toetatakse. (Jane Mustrik)
- Jõulurõõmu saame ligimesele hea tegemisest ja aitamisest. Jõulud

pole lihtsalt kingituste saamine, see on väga eriline aeg, kui olla hea ja hooliv. Kui pere ja sõbrad on koos, siis on kõik hästi. (Emma Luht)

- Jõulurõõm on see, kui pere on koos, väljas sajab lund, toas seisab suur jõulupuu, televiisorist saab vaadata toredat jõulufilmi ja meil on imetore olla. (Jaana Koppel)
- Jõulurõõm on midagi, mis tuleb südamest. See rõõm võib olla mitmekülgne armastus pere vastu, kinkimisrõõm ja kinkide saamise rõõm ning palju, palju teisi rõõme. See on rahu- ja puhkeaeg, mil kõik saavad nautida aega koos lähedastega. Rõõm on sisemine rahu, õnnelikkus ja südamesoojus. Oluline on ikkagi pere, rahu jpm. Rõõm on tunne, mis tekib südamest. Nautigem seda tunnet! (Laura Emilia Jõgi)

Rõõmu kõigile!

TULEKUL

XV Harrastusteatri te riigifestival Võrus

26.–28. jaanuaril toimub Võrus XV Harrastusteatri riigifestival. Üle kahe aasta toimuv riigifestival on harrastusteatri tippsündmus, mis on loodud harrastusteatri tegevuse arendamiseks ja nende jätku-suutlikkuse tõstmiseks.

Festivalile kandideeris 29 harrastusteatri 40 lavastusega, millest teatriekspertid Jaan Urvet, Tiina Tegelman ja Madis Kolk valisid riigi-festivali programmi 17 lavastust. Etendused toimuvad kultuurimajas Kannel (Liiva 13).

“Kes pole juba aastaid kokku puutunud õhinateatriga (jah, just nii ma tahan nimetada harrastusteatri), soovitan seda teha. Kui keegi arvab, et see on midagi igavat või kunstiliselt küündimatut – võtke aega ja minge veenduge ise. Kümmeaastat tagasi sattusin pool-juhuslikult kodukandi rahvamajja üht kohaliku lavagrupi etendust vaatama ja sain elamuse. Sellise, mille sarnast polnud nn päristeatris kaua kogenud. Tükk oli sügav, puudutat, temaatiliselt ja mänguliselt väga auditav. Sellest ajast olen tulihingeline harrastusteatri sõber.” Madis Kolk (Teater. Muusika. Kino peatoimetaja).

Riigifestivali korraldab Eesti Harrastusteatri Liit koostöös sihtasu-tusega Võru Kannel.

XV Harrastusteatri te riigifestivali lavastused
26.–28. jaanuarini Võrus, kultuurimajas Kannel (Liiva 13)

- Vilde Teater lavastusega “Minejad”, lavastaja Janno Puusepp
- KaRaKTer lavastusega “Mida talle öelda ehk Tigu”, lavastaja Nerijus Gedminas (Leedu)
- T-Teater lavastusega “Krabatimäng”, lavastaja Virko Annus
- Abja EHH Teater “Sõdalane”, lavastaja Andres Linnupuu
- Teater OTPAD lavastusega “What Where”, lavastaja Aleksandr Potužnoi
- Kolmas Voorus lavastusega “Elu on - otsast teise”, lavastaja Kersti Sillaots
- Oomeriteater lavastusega “Onu Vanja”, lavastaja Maret Oomer
- Tammsaare Teater lavastusega “Arusaamatus”, lavastaja Allan Kress
- Tabivere Harrastusteater lavastusega “Proov”, lavastaja Tõnis Lepp
- Häädemeeste Huviteater lavastusega “Enesetapja”, lavastaja Aire Koop
- Roela näitetrupp Kartoffel lavastusega “Mamma”, lavastaja Urmas Lindlo
- Tornimäe Näiteselts lavastusega “Teie jumal”, lavastajad Urve Sepp ja Krista Kütt
- LendTeater lavastusega “Toatüdrukud”, lavastaja Ain Saviauk
- Paistu harrastustrupp lavastusega “Mamma”, lavastaja Andres Linnupuu
- Taritu Tubateater lavastusega “Rong”, lavastaja Helle Keskküla
- Tartu Üliõpilasteater lavastusega “Ameerika”, lavastaja Kalev Kudu
- Salme Vallateater lavastusega “Reisspass”, lavastaja Maire Sillavee

Eesti vanim elanik tähistas 107. sünnipäeva

25. novembril sai Eesti vanim elanik, Võru linnas elav Maria Kolk 107-aastaseks. Sel puhul käisid sünnipäevalast kodus õnnitlemas linnapea Anti Allas ja abilinnapea Sixten Sild, võõrustajateks olid sünnipäevalapse tütar ja väimees ning lapselaps. 1910. aastal Ridakülas sündinud Maria on käinud neli klassi koolis, edasi tuli juba tööd teha kodutalus ning hiljem Tartu ja Viljandi vahel asuvas Ulila turbarabas. Suure osa oma elust on Maria teinud rasket füüsilist tööd. Enne II maailmasõda Maria abiellus ning perre sündis kolm last. Suuremad eluraskused algasid siis, kui lapsed olid väiksed ning abikaasa Saksa sõjaväkke mobiliseeriti. Sealt mees enam tagasi Eestisse ei naasnud ning Marial tuli lapsed üksinda üles kasvatada. Tütre sõnul oli Maria põhiliseks elueesmärgiks anda oma lastele haridus, mille ta ka saavutas – kõik kolm last said kõrghariduse. Lisaks kolmele lapsele on Marial seitse lapselast ja kaheksa lapselapselast. Maria kolis Puhja vallast Võrru oma tütre ja väimehe juurde üksteist aastat tagasi. Võru linnas elab tänase seisuga viis üle 100-aastast inimest.

107-aastane Maria lastelastelastega.

Õnnitleme detsembrikuu juubilare!

95
Ida Vaha

90
Anna Bogdanova
Kristjan Vaask
Kalju Zirk

85
Helene Liiv
Lia Kanarik
Eha Kroon
Valve Hein

80
Vaike Kääparin
Aili Ermel
Eha Plakso
Eevi Kask
Aili Kronberg
Heli Sultson

75
Helju Liiv
Malle Joonas
Undina Matteus
Ilvi Rõustik
Virve Ots
Ludmilla Daniel
Koidula Krigul
Vello Urgand
Mart Kajaste
Jüri Assor

*Jaanuarikuu juubilaridel, kes ei soovi äramärkimist ajalehes, palume sellest teada anda 1. jaanuariks tel 785 0914 ja/või sirje.randver@voru.ee.
*Võru linnas oli 1.12.2017 seisuga 12 279 elanikku, neist mehi 5522 ja naisi 6757.

70
Kersti Mäesaar
Malle Puolakainen
Jüri Luts
Paul Kuld
Jakob Jõgeva
Albert-Arri
Raudsepp
Vladimir Hollak

AJALUGU

Elust Võrus 1937. aasta detsembris

Talw õues. Tammula ja Wagula jääkattes
Turul on kaladega Wõrumaa kuulsamat kala-rahvast – Wagula järwe kalamehi samast kü-last. Külmunud kalad klõbisewad korwides ja kastides nagu jäätükid. Meeste näod õitsewad kül-mast. „Saite külмага ka kala Wagulast kätte?” küsime. „Tegemist oli sunnikutega, alles oli,” kinnitatakse. „Järw külmus kohe silme all ja wõrgud kippusid wägisi tekkiwasse jääkattesse jääma.”

Kuid eile hommikul olid nii Wagula kui Tam-mula järw juba üleni jääs. Ja esimesed „külma südamega wägimehed” wõtsid südame rindu ning jalutasid linna, kuna sõbrad ja naabrid kaldal hinge kinni pidades käigu õnnestumist jälgima jäid.

„Elu” nr. 138 , 3. detsembril 1937

P.S. Mida aeg edasi, seda kehvemaks jää olu-kord läks ja kuu kõpupole keelati jäätee raja-mine ja jääle minek, sest järwes oli palju lahtist vett.

Korralik liuwäli kooliõpilastele

Eile peeti koolijuhatajatele koosolek õpilaste liuwälja korraldamise asjus. Üksmeelselt jõuti otsusele, et sobiwaim koht selleks on endine põllumeeste seltsi aed, mille korrashoid on kerge, kuna aed on tuulte eest warjatud. Liuwälja korraldawad kõikide Wõru koolide õpilased ise. Tööstuskooli õpilased aitawad asjale kaasa lumelabidate walmis-tamisega. Liuwälja weega ülewalamiseks lubas tuletõrje kompanii pealik anda kasutamiseks autopritsi. Kooliõpilastel puudus seni kor-ralik liuwäli, käidi küll uisutamas järwel, see aga oli lage ja ei suutnud olla sobiwaks sportimispaigaks.

„Elu” nr. 140 , 8. detsembril 1937.

P.S. See liuwäli asus praeguse Võru Kesklinna spordiväljaku kohal.

Masinakirja wõistlused Wõrus

Praegu on pidamisel üle riigi päewalehe „Uus Eesti” korraldusel masinakirja wõistlused. Maakonna meistri selgitamiseks peetakse wõistlused kõikides maakonnalinnades. Wõistluste wastu on huwi wäga suur ja osawõtjaid kõikjal rohkesti. Näiteks Narwas wõistles üle saja masinakirjutaja. Wõrus peetakse wõistlused 15. detsembril kell

Võru linna vapist läbi aegade. Kuna vapp oli erikujunduses raamistuses, siis ühtlus-tati see teiste linna vappidega ja käiku läks 1908. aasta vapivariant.

Wõru linn saab lipu

Reede õhtul pidas Wõru linnawolikogu oma korralist koosolekut, kus lõpuks tuli otsustamisele linna wapi ja lipu küsimus. Linna prae-gune wapp on kinnitatud Katarina II poolt 4. oktoobril 1788. aastal ja ta kujutab: kilbil kuldsel põhjal roheline kuusk. Kuna praegu on päewakorras kõikide linnade lippude ja wappide küsimus, siis tuli ka see küsimus Wõru wolikogus arutusele. Wõru jäi senise wapi juurde, ainult wapi üldine worm wiiakse ühtlusse kõikide teiste linnade wap-pide wormidega. Linnal seni lippu ei olnud ja nüüd otsustas linnawolikogu wõtta linnale lipuks kolmelaiune lipp – kollane-roheline-kollane. Linna wapi ja lipu kujutised kiideti heaks ja need esitatakse Riigihoidjale kinnitamiseks.

„Elu” nr. 145 , 20. detsembril 1937

Ka Wõrumaa muuseumi pere soovib kõikidele lugejatele rõõmuroh- ket aastavahetust ja tegusat uut aastat!

Vanu ajalehti sirvis
Vana-Võromaa muuseumide peavarahoidja
Arthur Ruusmaa

KIRIKUTEATED

EELK Võru Katariina koguduses

24. detsembril kell 16 ja 20 Püha Jõuluõhtu lit. J.t.
25. detsembril kell 11 I Jõulupüha
kell 12.30 Orelikontsert –
Denis Makhankov ja Dina Ikhina
Kell 18 I Jõulupüha õhtune lit. j.t.
31. detsembril kell 11 Vana-aasta j.t., armulaud
kell 23.30 Vana-aasta lõpu/uus-
aasta alguse lit.j.t.
1. jaanuaril kell 11 Uus aasta AD 2018

♦
Adventkirikus (Linda 1a, Võru),
24. detsembril kell 14

PIDULIK JUMALATEENISTUS
JEEUSE SÜNNI AUKS

RAKVERELYL

Kalju Kangur
TIMBU-LIMBU
Lavastaja
Urmas Lennuk

K, 31. jaan kell 12 **Võru Kandles**

Ken Kesey
Dale Wasserman
LENDAS ÜLE KÄOPESA

K, 31. jaan kell 19 **Võru Kandles**

rakvereteater.ee piletimaailm.com 32 95 444

CURLY ESTONIAN STRINGS

**JÕULUKONTSERT
MUL ON HEA**

27.12 | 19:00 **VÕRU KANNEL**

PILETID MÜÜGIL PILETILEVIS JA PILETIMAAILMAS
LISAINFO: www.kontserdikubisee

TEATRO ALLA SCALA

VÕLUFLÖÖT
Mozart

ÜLEKANNE VÕRU KINOS KANNEL
17. JAANUARIL KELL 18:00

PILETID 8 € / 10 € müügil Võru Kandle kassas ja Piletilevis
www.vorukannel.ee

VÕRUKANNEL **major** **UNITEL** **BISING ALTERNATIVE**

Sinu usk on uks...

Eesti Rahvusmeeskoori jõulukontsert

Pirjo Jonas (sopran)
Kadri Toomoja (orel)
Dirigent Kuldar Schüts

N 21. detsember kell 19
Võru kultuurimaja Kannel

Piletid 8 € ja 10 € müügil Võru Kandle kassas ja Piletilevi müügipunktides

VÕRU KANNEL **!!!!** Eesti Kontsert

JAANUAR STEDINGU KOHVIKUS

03 KOLMAPÄEV / 20:00 / PILET 3-4€
KINOKOHVIK "PATERSON"
USA 2016, žanr: lüüriline draama

10 KOLMAPÄEV / 20:00 / PILET 3-4€
KINOKOHVIK "MINU PUSIK"
Prantsusmaa 2017, žanr: komöödia

14 PÜHAPÄEV / 14:00 / TASUTA
AUGUST PULST, ARTUR ADSON 129
Luule, muusika ja jutud.

17 KOLMAPÄEV / 20:00 / PILET 3-4€
KINOKOHVIK "ZOOLOOGIA"
Venemaa 2017, žanr: romantiline draama

18 NELJAPÄEV / 18:00 / 39€
VEINIÕHTU "HISPAANIA"
NB! Osalemine vajab eelregistreerimist.

24 KOLMAPÄEV / 20:00 / PILET 3-4€
KINOKOHVIK "LÖVINAINA"
Norra 2016, žanr: ajalooline draama

27 KOLMAPÄEV / 20:00 / PILET 3-4€
KINOKOHVIK "SÜÜTUD"
Prantsusmaa 2016, žanr: draama

STEDINGUMAJA
KREUTZWALDI 15, VÕRU

Tiina Ojaste
maalinäitus

"Kellaviietee"

Võru Linnagaleriis
Liiva tn 13, Võru

29. jaanuarini 2018
www.vorulinnagalerii.ee

VÕRU LINNAGALERII

Kõik kaduv on,
ja head tööd
üksnes jäävad,
kui kindlad kaljud
marus merele.

Fr. R. Kreutzwald

Speed
uut aastat!

Dr. Fr. R. Kreutzwaldi Memoriaalmuuseum

Taas kuusel me süütame küünlad,
leek valgustab hämara toa,
kaua oodatud jõulude valguses
uus aasta saab tulekuks loa.

**Kaunist jõuluaega ja
teguderohket uut aastat!**

Võru pensionäride
päevakeskus

jõulukuu 2017